

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 8 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2450.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. savodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 8, Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11, Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Mussolinijev poset v Afriki

Vrhub velikim nadam in lepim pričakovanjem, s katerimi je svet stopil v novo leto, se mednarodno obzorje noče jasnosti tako hitro, kakor si narodi to žele. Nasprotno, od časa do časa se celo zdi, da se temni oblaki vnovič kopičijo še v večji meri. Glavni vzrok je v tem, da se še vedno nečesto in ne morejo zadovoljivo urediti odnosi med vesilami. Kljub velikemu in lepemu načrtu o enakopravnosti narodov in držav je na žalost realni položaj slej ko prej tak, da je usoda Evrope in sveta odvisna v prvi vrsti od velesil. Med temi pa je v ozračju še vedno neka napetost, ki se kaže pri marsikateri razmeroma neznatni priliki in se znova sproži ob primeroma nevažnem povodu.

V sredozemskem področju, kjer je težnje evropske mednarodne politike že ves čas po izbruhu abesinske vojne, se to stanje kaže še posebno nazorno. Ko je bila kot novoletno darilo sponočena evropskemu prebivalstvu vest o džentlmenem sporazumu med Anglijo in Italijo, se je pojavilo splošno olajšanje in zdelo se je, da se bo po tem sporazumu naglo razpršilo medsebojno nezaupanje, ki je glavni vir in vzrok obstoječe napetosti. Namesto tega pa vidimo, da se zaupanje vrača zelo počasi in ga še pri tem vedno znova motijo razni, čeprav na prvi pogled neznatni dohodki, ki bi v urejenih, na zaupanju temelječih odnosih, ne vzbujali nikake nervoznosti in vznemirjenosti.

Med take dogodke spada tudi Mussolinijeva pot v severno Afriko. Čeprav vzbuja pozornost dejstvo, da je Mussolini enkrat zapustil Italijo, ne more biti samo po sebi ničesar senzacionalnega, ako še vlade prisostvuje manevrom svoje mornarice in izroči prometu novo veliko cesto. V atmosferi zaupanja bi se najbrž Mussolinijeva pot tudi res ne tolmačila s posebnih političnih vidikov in ne bi bila povod za pojave, ki se o njih ne more trditi, da so znaki pomirjenja in splošnega soglasja.

Posebno znatno je, da nočejo in ne morejo potihnuti polemike med angleškim in italijanskim časopisjem. Te polemike so najboljši dokaz, s kako velikimi ovirami se mora boriti praktično uvajanje džentlmenškega sporazuma. Ogromni oboroževalni krediti Anglije so vzbudili nezaupanje v Rimu angleško povabilo abesinskega dvora na kraljevo kronanje na poleg nezaupanja se ogorčenje. Tudi znana diskusija v londonskem parlamentu o dogodkih v Adis Abebi ni pripomogla k pomirjenju.

Podobno je razmerje med Rimom in Parizom. Kljub izredno naklonjenemu zadržanju francoske diplomacije ob času abesinske napetosti se je izobličilo neko hladno razmerje. Utemeljeno je že v veliki ideološki razliki med Francijo ljudske fronte in Italijo fašističnega režima. Ko se je ta razlika v praksi pokazala še ob nesrečni španski državljanski vojni, se je medsebojno nezaupanje še bolj poglobilo in se raztegnilo sploh na vse zunanje politične območje. To lahko prav nazorno vidimo tudi na najnovejšem primeru, kako v Franciji rezervirano motrijo prizadevanje za zблиžanje med Italijo in Jugoslavijo, čeprav si je svoj čas ravno Francija to zблиžanje močno želela in zanj delala.

Znak obstoječe napetosti, a obenem nov povod za njeno zaostroitev, so ogromni oboroževalni krediti v Angliji in sedaj tudi v Franciji. Oni namreč pomenijo bistven preokret v politiki demokratičnih zapadnih velesil, ki sta doslej v mednarodni areni nastopali skoro izključno defenzivno. Ko pa sta v najnovejšem času postavili na tehnično ogromno povečanje oborožitve, postaja stvar drugačna in je zato lahko umevno, da ta preokret ni simpatičen niti Rimu niti Berlinu. Na drugi strani pa v Londonu in Parizu ravno ta nesimpatični odziv svojih oboroževalnih ukrepov tolmačijo kot nov dokaz, kako potrebni so ti ukrepi bili.

V to ozračje se prišla Mussolinijeva pot v Libijo, pa zato ni čudno, da francoski in angleški listi vidijo v njej več kakor običajno pot vladnega šefa. V Londonu gledajo v njej demonstracijo na prevažni sredozemski pomorski liniji, o kateri je Eden v odgovor na Mussolinijev milanski govor s tolikim poudarkom izjavil, da ne predstavlja samo bližnjega, marveč eno glavnih zvez v sistemu britanskega imperija, pa mora zato ostati svobodna in odprta za uporabo vsem narodom.

Franciozi so nezaupljivi še iz drugega oziroma. Francoska posest je v Afriki gotovo bolj ogrožena kakor pa v Evropi. Mussolini bo v italijanski severni Afriki slovesno otvoril cesto, ki bo šla ob morski obali od Egipta prav do meje francoskega Tuna. In ravno v teh dneh, ko se cesta otvarja, so se pojavile vesti, da pripravlja Italija nekaj manifest na islamski svet. Listi opozarjajo pri tej priliki, da so italijanske oblasti takoj, čim so prišle v Abesinijo, začele izkazovati posebne ugodnosti muslimanskim prebivalcem Abesinije, čeprav so v veliki manjšini. Lahko se

NOVE ZVEZE NA OBZORJU?

Zapadni pakt v duhu Locarna ali samo direktorij velesil? — Pred novimi dogodki v Podunavju in na Balkanu

Pariz, 15. marca. b. Kakor dokazujejo najnovejši dogodki, se mednarodni položaj vedno bolj in bolj razvija v znamenju izkristaliziranja dveh velikih evropskih oziroma italijansko-nemških, drugo pa francosko-angleško sodelovanje. Zveza Pariz-London se tem bolj utrjuje, čim bolj prihaja do izraza italijansko-nemška kooperacija. Nedvomno je prav to dejstvo v glavnem izzvalo nenadni italijanski in nemški odgovor na angleško noto z dne 19. novembra glede novih pogajanj o sklenitvi zapadnega pakta.

Preusmeritve v srednji in jugovzhodni Evropi

V pariških informiranih krogih se opaža zelo stvarna presoja novega položaja, ki je nastal na eni strani zaradi italijanskega odgovora na angleško noto, na drugi strani pa v zvezi z najnovejšimi glasovi o zunanje-političnih preusmeritvah v srednji in jugovzhodni Evropi, kjer sta italijanska in nemška diplomacija v zadnjem času močno na delu. Odgovor italijanske in nemške vlade je znova potrdil domnevo, da se lani v oktobru italijanski zunanji minister grof Ciano v Berlinu ni sporazumel le glede skupno italijansko-nemške politike v Španiji, temveč tudi glede vseh drugih evropskih vprašanj, kar prihaja sedaj do izraza tudi v pogajanjih za sklenitev zapadnega pakta.

Dasi vsebina italijanskega in nemškega odgovora na noto angleške vlade uradno še ni znana, se da po informacijah, ki jih objavlja oficijozni »Temps«, vendarle razbrati, da je glavno jedro italijanskega in nemškega odgovora v tem, ali naj se sklene zapadni pakt v duhu samovoljno prekršene lokarnske pogodbe z dne 16. oktobra 1935, ali naj se v spremenjenih okoliščinah uberejo nova pota. Zanimivo je, da se Rim in Berlin eno leto po kršitvi stare lokarnske pogodbe odločata sedaj za pogodbo v starem lokarnskem duhu, dasi z nekaterimi izjemami, ki jima jih narekuje spremenjeni položaj. Glavno sporno vprašanje tvorijo seveda še nadalje francoske zveze z nekaterimi državami na evropskem vzhodu in pa spremenjena stališča Belgije. S svojimi pomisleki se namreč Italija in Nemčija postavljata na stališče, da bi bilo treba pri novih pogajanjih upoštevati položaj, kakršen je bil ob sklenitvi lokarnske pogodbe leta 1925, ko se Francija še ni bila vezala s Sovjetsko unijo. To pomeni, da bi se moral po italijanski in nemški želji spremeniti ves franco-

ski zavezniški sistem. Najnovejši glasovi nemškega časopisja kažejo sicer, da Nemčija ne postavlja več zahteve po odpovedi francosko-sovjetskega pakta, da pa skupno z Italijo želi, naj bi se iz njega odstranila avtomatičnost medsebojne pomoči in točnejše opredelili pojem napadalca.

Nemški cilji

Nemško nasprotje proti francosko-ruskemu paktu se je torej nekoliko ublažilo, ker se nemška vlada v svojem odgovoru ne opira več na »ideološke« ugovore proti tej zvezi, temveč ji ugovarja le s pravilni govori, ki pa jih je Pariz že večkrat zavrnil z utemeljitvijo, da je francosko-ruski pakt sklenjen strogo v duhu ženevskega statuta. Povsem odprto je razen tega vprašanje nemških ciljev v srednji in jugovzhodni Evropi, glede katerih angleška vlada na svojo posebno noto še vedno ni prejela nobenega odgovora. Razume se, da Francija, ki je danes zaradi tesne zveze z Londonom na sklenitvi zapadnega pakta manj zainteresirana, kakor je bila takoj po kršitvi lokarnskega dogovora, ne more mirno gledati na nov razvoj dogodkov v vzhodni Evropi. Oficijozni »Temps« se že da opozarja, da se mora Pariz »proti morebitnim posledicam« na tem področju še sedaj zavarovati, kajti Franciji ne more biti vseno, »kakšno usodo grozita pripraviti srednji in vzhodni Evropi italijanski in nemški imperializem«.

Zapadni pakt le za zapadne velesile

Glede zapada se opaža tendenca Italije in Nemčije, da bi izigrali novo pozicijo Belgije, ki vztraja pri zahtevi, da se ji jamči njena nevtiralnost, ne da bi sicer sama prevzela kakšno novo obveznost. Po italijanskem in nemškem mnenju bi se torej novi zapadni pakt moral nujno omejiti samo na štiri zapadne velesile, kar si ponekod tolmačijo kot nov predlog obnove nekakšnega direktorija velesil. To potrjuje še posebej težnja Italije, da ne bi bila v novi pogodbi samo porok meje ob Renu, inker je bila v stari lokarnski pogodbi, temveč da se jamstva ostalih držav razširijo sedaj tudi nanjo, pri čemer ima seveda v prvi vrsti pred oči svoj sredozemski položaj. Zapadni pakt bi se po tej zamisli spremenil v garancijski pakt štirih zapadnih velesil in bi se ne razlikoval bistveno od svoječasnega predloga »direktorija velesil«.

Ze citat iz »Tempsa« dokazuje, da v Pa-

rizu tla za take predloge niso pripravljene. Dasi bi sporazum velesil po mnenju informiranih krogov predstavljal znaten napredek v sedanjem mednarodnem položaju, je vendar jasno, da si takega sporazuma brez istočasne ureditve vzhodnih in jugovzhodnih vprašanj ni mogoče zamisliti kot sredstva v službi evropskega mira. Zanimivo je, da teh italijanskih in nemških tendenc v Berlinu ne prikrivajo, saj trdijo, da bi bil samo na tej osnovi mogoč kompromis. Italija in Nemčija bi z nekaterimi izpremembami sprejeli francoske zveze v vzhodni Evropi, zato pa bi v sklepu direktorija zapadnih velesil predstavljal obe nekak korektiv teh zvez, in sicer v tem smislu, da bi ne dopustili zlorabe njih avtomatičnosti, istočasno pa bi Francija in Anglija lahko zavirali »svobodo« italijanskih in nemških akcij na vzhodu.

Italija in Jugoslavija

Po vsem tem je seveda razumljivo, da spremljajo v Parizu razvoj italijanskih in nemških akcij v Podunavju in na Balkanu z veliko opreznostjo. Značilni so bili v tem pogledu že znani glasovi dveh uglednih pariških listov (»Echo de Paris« in »Ouvreur«) o novi italijanski politiki na Jadransko. Te glasove je posnelo tudi nemško časopisje, ki prav tako napoveduje bližnje zблиžanje med Italijo in Jugoslavijo, opozarja pa, da pogoji za politično zблиžanje še niso povsem dozoreli. V tej zvezi so zbudile pozornost tudi informacije oficijoznega »Tempsa«, ki je mnenja, da so govorice o nekakšnem džentlmenem sporazumu med Italijo in Jugoslavijo za sedaj še preuranjene, da pa je mogoče ugotoviti »znatno in stalno bližanje italijansko-jugoslovenskih odnosov«, ki se za sedaj kaže predvsem v trgovskih pogajanjih. Verjetno je, pripominja »Temps«, da bo vprašanje italijanskih odnosov do držav Male antante skrbno proučeno na zasedanju stalnega sveta Male antante v Beogradu. To posvetovanje bo v zvezi z razgovori o morebitni konsolidaciji vezi, ki spajajo države Male antante na področju zunanje politike in s prilagoditvijo statuta Male antante novemu položaju v Evropi.

Ga. Tabouis, ki je v »Ouvreur« že ponovno opozorila na nove zunanje politične smeri v srednji Evropi in na Balkanu, je v reviji »Voix Européenne« objavila nove podrobnosti o morebitnem sporazumu med Italijo in Jugoslavijo na eni ter novih tendencah francoske politike v jugovzhod-

ni Evropi na drugi strani. Ona sodi, da se pogajanja med Rimom in Beogradom na dobri poti. Jugoslavija želi doseči priznanje svojih jadranskih mej, govori pa se tudi o morebitni razdelitvi interesnih sfer v Albaniji. Italija se politično omejuje samo na ponudbo nove opore, ki naj bi zamenjala francoska zaveznitva v tem področju. Ga. Tabouis je mnenja, da bo ves ta razvoj odvisen v prvi vrsti od Beneških razgovorov v Beogradu, katerim pripisuje za ves nadaljnji razvoj francoske politike v Podunavju in na Balkanu odločilen pomen. Italijansko akcijo bo skušala Francija paralizirati z novimi predlogi državam Male antante in Balkanske zveze, zlasti pa prvim, katerim namerava predložiti v podpis pogodbo o medsebojni pomoči, ki naj bi jo podpisale Francija na eni in Mala antanta kot celota na drugi strani.

Uspeh te akcije bo odvisen v prvi vrsti od zaupanja, ki ga uživa Francija v prestolnicah Male antante, pa tudi od nadaljnje konsolidacije Male antante same v smislu sklenitve novih dogovorov o medsebojni pomoči. Tem dogovorom bi se pridružila tudi Francija, in sicer tako, da bi v primeru neizvzvanega napada na katero izmed držav Male antante priskočila tudi ona na pomoč, toda le, ako bi si isto pomoč medsebojno obljubile tudi države Male antante same.

Van Zeeland

obišče London in Pariz

London, 15. marca. o. Francoski poslanec Corbin se je davi vrnil iz Pariza v London in se popoldne sestal z zunanjim ministrom Edenom. O tem razgovoru ni bilo mogoče zvedeti nobenih podrobnosti, vendar pa naglašajo pomen, da sta razpravljala zgolj o belgijski nevtiralnosti. Splošno pričakujejo, da bo te dni belgijski zunanji minister Van Zeeland prišel v London. Angleška vlada je spoznala, da se nahaja Belgija v težavnem položaju, vendar ne more opustiti svojega stališča, po katerem bi se morala Belgija vrniti k prejšnji politiki ter ostati zvesta načelom kolektivne varnosti in paktu Društva narodov. Van Zeeland in Eden bosta o tem podrobno govorila. Belgijski zunanji minister bo nato počoval tudi v Pariz.

V zvezi z vsem tem je zanimiv članek, ki ga je davi objavilo glasilno francoskega generalnega štaba »Echo de Paris«. List je objavil informacije, po katerih se je belgijski zunanji minister zadnje dni posvetoval z belgijskimi pojaškimi strokovnjaki o morebitnem tranzitu francoske in angleške vojske preko belgijskega ozemlja. Po št. 15 in 16 pakta Društva narodov bi morala belgijska vlada dovoliti prehod obeh vojskama preko belgijskega ozemlja, če bi bila Francija napadena z vzhoda. Sprito tega se je pojavilo vprašanje, ali Belgiji ne bi kazalo izstopiti iz Društva narodov.

Mussolini snubi Arabce

Vse kaže, da predstavlja Mussolinijevo potovanje po Afriki pričetek nove italijanske diplomatske akcije

Bengasi, 15. marca. AA. Mussolini je z avtomobilom odpotoval po novi avtocesti v spremstvu italijanskih in tujih novinarjev iz Derna v Bengasi, kjer je prišlo do navdušenih manifestacij domačinskega življa. Mussolini se je zahvalil meščanom z naslednjimi besedami:

»Muslimani iz Bengasija! V sprejemu, ki ste mi ga priredili, vidim izraz vaše zvestobe Rimu in fašistični Italiji. Med preteklo vojno, ki je ustvarila imperij, ste na najprepričevalnejši način dokazali svojo zvestobo stvari, za katero ste prelivali svojo kri. Fašistična Italija močna in pravica vam ne bo tega nikoli pozabila.«

Pariz, 15. marca. o. V Libiji se mudi sedaj ob priliki Mussolinijevega obiska tudi večje število francoskih novinarjev, ki beležijo sleherni epizodo z Mussolinijevo poti. Tako so med drugim poročali o Mussolinijevem razgovoru z nekim uglednim Arabcem, ki je izjavil, da se Arabci zanašajo na Mussolinijevo obljubo, da bo zednil vse njihove sile, tako da ne bodo več izrača v rokah onih sil, ki so njihovo domovino spremenile v svoje kolonije in mandatske področja. Arabci verujejo, da bo Mussolini združil njihove dežele v veliko arabsko državo, ki bo obnovila svojo staro slavo in moč in se raztezala od Atlantskega oceana do Perzijskega zaliva. Islam veruje Mussoliniju in z največjimi simpatijami spremlja njegovo akcijo na vzhodu, ki pomeni osvoboditev vseh muslimanov izpod tujega jarma.

Rim, 15. marca. w. Bivši francoski letalski minister in sedanjí inspektor za francosko prekomorsko letalstvo general De-

nain se je danes na povratku iz Kaira v Alžir nepričakovano ustavil v Bengasiju, kjer se mudi Mussolini. Mussolini je bil o njegovem prihodu očitno obveščen, ker ga je pričakoval na letališču in se je z njim nato podal v vladno palačo, kjer sta imela dve uri trajajoč razgovor. O čem sta razpravljala, ni znano, ker ni bilo izdano nikakoro poročilo. Po tem sestanku je general Denain nadaljeval svoj polet v Alžir. V rimskih krogih pripisujejo temu sestanku velik pomen.

Gospodarski svet Male antante

Beograd, 15. marca. AA. Gospodarski svet Balkanske zveze se bo sestal k petemu zasedanju 18. marca v Atenah. Na dnevnem redu bo poleg običajne proučitve dela od zadnjega zasedanja:

1) Poglobitev trgovinskih stikov med državami Balkanske zveze; 2) razprava o plačilnem prometu; 3) pomorsko brodarstvo v posebni zvezi z delom novo ustanovljenega pomorskega odbora in z nameravanim sodelovanjem med brodarstvom in železnica; 4) železniški promet (izboljšanje zvez, tarifna vprašanja); 5) tujski promet. V jugoslovanski delegaciji bodo dr. Predić, načelnik zunanje ministristva, Josip Čučunus pomočnik generalnega ravatelja državnih železnic, Jovan Radolović, načelnik finančnega ministristva, dr. Jovanović, svetnik zunanje ministristva, dr. Obradović, vršilec dolžnosti načelnika ministristva za trgovino in industrijo in Sima Stajić, tajnik zunanje ministristva. Delegaciji so pridruženi kot pomorski veščaki Krunoslav Penović, načelnik prometnega ministristva, dr. Knežević, predsednik zveze brodarških lastnikov, in Slavko Širišević, član upravnega odbora brodarške družbe.

Rumunska kraljica-mati nevarno zbolela

Bukarešta, 15. marca. br. Rumunska kraljica-mati Marija je zbolela na hrip. Pridružila se je še pljučnica in je bolezen postala tako komplicirana, da se zdravniki boje najhujšega. Rumunska kraljica Karol je vso noč in ves današnji dan prebil ob postelji svoje na smrt bolne matere. Z njimi je bila skoraj ves čas tudi jugoslovanska kraljica Marija, ki je včeraj prispevala v Bukarešto.

Dunaj, 15. marca. w. V nasprotju z vestmi iz Bukarešte zatrdjujejo v tukajšnjih poučenih krogih, da bolezen rumunske kraljice-matere ni tako nevarna, kakor trdijo. Danes je nastopilo že znatno zboljšanje. Zaradi tega je bilo tudi odgodeno potovanje princeze Ileanne in vojvode Antona Habsburškega v Bukarešto.

Daladier o vzrokih francoskega oboroževanja

Dobro oborožena Francija je najboljšje jamstvo za varstvo domovine in mir v Evropi

Pariz, 15. marca. w. Snoči je imel vojni minister Daladier po radiu govor v katerem je pozval Francoze, naj podpišejo tudi drugo tranšo obrambnega posojila z enako ljubeznijo kakor prvo.

Nato je pojasnil, da je posojilo letos nujno potrebno za francosko obrambo. Od skupnega zneska 10,5 milijarde je 20% namenjenih za letalstvo, 28% za mornarico, 46% pa za vojsko na kopnem. Namen posojila je, zavarovati neodvisnost in svobodo domovine, obenem pa je posojilo tudi nujno potrebno za ohranitev mira na svetu. Na vprašanje, zakaj tolikšne žrtve, odgovarjam: Pogledite Evropo, upoštevajte, da se že tri leta malone vse evropske države naglo in ogromno oborožujejo. Nečija je po zavzetju Porenja ustvarila vojsko, ki šteje nad milijon mož. Izpopolnila je tehnična vojna sredstva, zlasti topništvo in tanke. Razen tega razpolaga z zelo močnim letalstvom in z mornarico, ki jo stalno razširja in izpopolnjuje, tako da sta sposobni za zelo nagle akcije. Rusija ima pod zastavo 1,3 milijona ljudi, več tisoč tankov in več tisoč letal. Zgradiła je tudi močno mornarico. Tudi Poljska in države Male antante skrbje za svojo oborožitev. Celot Sveta je morala najeti več posojil za svojo obrambo, in končno se je tudi ona izmed največjih demokratskih držav Velika Britanija, ki je upala in računala s splošno razorožitvijo, odločila, da v petih letih izda približno 70 milijard frankov za svojo obrambo.

Paradokso je, če vidimo, kako ogromno premoči daje moderna tehnika človeku nad stvarmi, in kako uporabljajo ljudje to premoč za orožje. Zato smo ponovno pozivali k lojalnemu eporazumu. Dokler naš poziv ne bo sprejet, pa moramo skrbeti za obrambo lastne domovine proti napadu. V tem pogledu smo že precej storili, potrditvi pa se moramo še bolj, ker sta od tega odvisna varnost Francije in ohranitev mira. Svoji vojski smo dolžni preskrbeti moč in naglost naše meje na severu in na Juri kakor tudi na zapadu in vzhodu pa morajo postati tradicionalen jez proti vsakemu vpadu. Zgradiť moramo napadalne tanke, ki naj branijo borce za njimi. Izpopolniti moramo tudi svoje topništvo, zlasti topništvo proti tankom. Vsa ta dela moramo dokončati naglo, ne da bi pri tem pozabili na izpopolnitev in okrepitev svoje mornarice in letalstva, tako da bosta mogla po potrebi varovati našo zemljo in naše nebo. Naša pomlajena mornarica naj nam varuje svobodo naših zvez z vsemi našimi kolonijami, kar je v splošnem interesu Francije.

Zaradi teh razlogov smo sklenili posojilo in prosim vse Francoze, naj ga podpišejo, da bomo mogli s skupnimi napori zavarovati svobodo domovine, kar je naš naj-

večji cilj. Posojilo mora uspeti, da ohranimo tudi svoja dragocena mednarodna prijateljstva in da bo mogla spoštovana Francija braniti ideal pravice, za katerega se je vedno borila. S tem bomo vnovič dokazali svetu, da smo velik, svobodni in ponosen narod in da verujemo v svojo sijajno usodo.

Razpis druge tranše francoskega posojila

Pariz, 15. marca. w. Nocoj so se sestali v finančnem ministristvu finančni strokovnjaki, da določijo podrobnosti za jutri razpisano drugo tranšo posojila za državno obrambo. Vlada bo razpisala vse ostane posojila, ker se je pokazalo tako ugodno razpoloženje, kakor ni nihče pričakoval. Podpisovanje se bo začelo jutri ob 8. zjutraj. Že po desedajšnjih prijavih sodijo, da bo druga tranša podpisana še v krajšem času, kakor je bila prva.

Pariški kardinal za posojilo

Pariz, 15. marca. br. Pariški kardinal je danes izdal poziv vsem katoliškim vernikom v Franciji, naj izvrše svojo dolžnost do države in domovine ter podpišejo notranje posojilo. Kakor je bila prva tranša tega posojila podpisana v konaj osmih urah, mora tudi podpisovanje drugega dela tega posojila pokazati, da stoji Francozi sklobo za svojo vladno, kadar gre za obrambo domovine. Napadne so spekulacije vseh, ki so se že veselili, da bo Francija tudi v tem vprašanju neskožna. Kardinal naglašaja, da je sveta dolžnost vsakega francoskega katolika, da po svojih močeh in po svojem premoženju podpiše to posojilo.

Schuschniggov obisk v Budimpešti

Dunaj, 15. marca. o. Sedaj je končno gotovo, da bo kancelar dr. Schuschnigg 19. t. m. odpotoval v Budimpešto. Njegovo potovanje na Madžarsko pripisujejo velik političen pomen. Dr. Schuschnigg se namerava sporazumeti s Kanyo o skupnem stališču, ki naj ga obe podunavski državi zavzamejo napram Rimu. Kakor znano, namerava dr. Schuschnigg takoj nato odpotovati v Rim.

Beck na Rivieri

Pariz, 15. marca. AA. Poljski zunanji minister Beck je prišel iz Monte Carla v Cannes, kjer bo ostal vsaj štiri dni.

Finančni odbor senata

Odbor je včeraj končal razpravo o proračunu in finančnem zakonu ter z večino glasov oba odobrila

Beograd, 14. marca. AA. Finančni odbor senata kraljevine Jugoslavije je v soboto zvečer, včeraj in danes nadaljeval razpravo o državnem proračunu in o finančnem zakonu za l. 1937-38. V nedeljo dopoldne se je po obsežnem in izčrpnem ekspoziju, ki ga je dal predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Stojadinović, razvila razprava, v katero so posegli senatorji Milan Popović, dr. Kramer in Daka Popović. Ko je predsednik dr. Stojadinović odgovoril na vprašanje predgovornikov, je bil proračun zunanega ministrstva sprejet z večino.

Sledil je proračun notranjega ministrstva. Minister dr. Anton Korošec je imel obširen ekspozij o svojem resoru, nakar so se ob 14 prekinili. Nadaljevala se je ob 16.30 razprava o proračunu notranjega ministrstva. Govorili so senatorji Daka Popović, dr. Albert Kramer, dr. Josip Nemeš, dr. Sava Ljubibratić, dr. Uroš Krulj in Ivan Pucelj. Po krajšem odgovoru notranjega ministra so z večino glasov sprejeli tudi ta proračun.

Sledila je razprava o proračunu ministrstva za trgovino in industrijo. Minister dr. Milan Vrbanić je imel ekspozije, nakar je sledila razprava, v kateri so govorili senatorji dr. Kramer, dr. Ljubibratić in Daka Popović. Z večino glasov je bil ta del proračuna sprejet.

Nato se je govorilo o ekspoziciji, ki ga je podal gradbeni minister dr. Kožul. Tudi ta se je bil sprejet z večino glasov. Ob koncu se je govorilo o ekspoziciji poštnega ministra. Seja se je po sprejetju tega proračuna končala ob 23. uri.

Finančni odbor senata je danes ob 10. dopoldne nadaljeval proračunsko razpravo. Na dnevnem redu je bila razprava o predlogu finančnega zakona. Ko je finančni minister g. Letica podal ekspozije o posameznih določilih finančnega zakona, ga je senatni odbor sprejel z večino glasov.

Predsednik finančnega odbora dr. Stanko Švrljuga je izjavil, da je s tem sprejetu razprava končana.

di ves proračunski predlog državnih izdatkov in dohodkov s predlogom finančnega zakona za 1937-38 brez spremembe, tako kakor ga je predložila narodna skupščina. Za poročevalca večine finančnega odbora je določen Franc Smodej, za poročevalca manjšine pa Josip Nemeš.

Seja se je končala ob 10.45. Zvečer je imel finančni odbor sejo, ki je trajala od 19.15 do 19.45. Na seji so predčili in sprejeli poročilo finančnega odbora, prav tako pa tudi mnenje članov manjšine o predlogu proračuna državnih izdatkov in dohodkov in o predlogu finančnega zakona za leto 1937-38. To poročilo finančnega odbora s ločenim mnenjem manjšine bo odkazan predsedniku senata, senatu bo pa sporočeno na seji plenuma, sklicani za jutri ob 10. dopoldne.

Plenarni seji senata in skupščine

Beograd, 15. marca. p. Delo v narodni skupščini je sedaj nekaj dni počivalo. Za jutri dopoldne pa je napovedana nova seja, na katere dnevni red je nekaj konvencij z drugimi državami. Ker je skupščinski odbor za proučitev zakonskega načrta o pooblaščenih inženjerih zaključil svoj posel, bo jutri njegovo poročilo predloženo, no narodni skupščini in bo zakonski načrt prišel na dnevni red prihodnje seje plenuma.

Tudi senat bo jutri nadaljeval svoje zasedanje. Na jutrišnji seji bo razpravljalo o konvenciji med našo državo in Belgijo glede sodne pomoči. Hkratu mu bo predloženo poročilo finančnega odbora senata o novem proračunu, o katerem se bo v senatu pričela načelna razprava, kakor vse kaže, že pojutrišnjem dopoldne.

Jutri dopoldne ob 16. se sestane skupščinski odbor, ki ima nalogo proučiti načrt zakona o ribarstvu in sladkih vodah.

Dve izjavi dr. Krnjevića

Zagrebski »Obzor« prinaša dve izjavi, ki jih je bil dal na Dunaju dr. Krnjević, ko se je iz Grada vračal v Zenevo. Prvo izjavo je dobil dopisnik »Obzora« in »Jutrnjega lista« Krnjević je med drugim rekel: »V inozemstvu nisem odšel, kakor se to ponekod trdi, da bi se izognil preganjanjem tega ali onega režima. Izven mej svoje domovine sem odšel po gotovem, točno odrejenem poslu. Zato tudi za moj povratek ni odločilno, kaka vlada je na oblasti, marveč samo to, ali sem svoje naloge že izvršil ali ne.«

O svojih graških razgovorih z dr. Mačkovićem je rekel Krnjević, da o njih ne more govoriti, ker je to stvar dr. Mačka. Pristavil je še, da gotovo čimhitelj v inozemstvu sistematično delajo proti sporazumu med Hrvati in Srbi. Pri tem pravi, da so Hrvati v manjšini, pa zato nimajo pravice vsiliti svoje volje večini. »Ker poznam to delo,« je končal dr. Krnjević, »sumim v iskrenost onih izjav v inozemstvu, ki izražajo težnjo za trajen sporazum s hrvatskim narodom.«

Drugo izjavo prinaša »Obzor« po »Münchener Neueste Nachrichten«. Dunajskemu dopisniku tega lista je dr. Krnjević med drugim izjavil, da se »odnosi med hrvatsko opozicijo in vlado niso popravili. Vendar obstoja možnost in nada, da se nasprotstva izravnavajo in hrvatske zahteve zadovoljijo v okviru sedanjih državnih mej. V skrajnem slučaju bodo Hrvati prisiljeni, da svoje zahteve predložijo mednarodnemu svetu. Hrvatski seljaki lahko čakajo in bodo tudi dočkali dan, ko bo njihovim zahtevam ustreženo.«

Pred podpisom prednjeazijskega pakta

Rim, 15. marca. o. Po vestih iz Ankare bo v maju ali najkasneje v pričetku junija podpisan pakt, ki ga nameravajo skleniti Turčija, Irak, Iran in Afganistan. Kakor zatrjujejo turški politiki se bo s tem paktom ojačil turški vpliv pri raznih mednarodnih akcijah, posebno v Zenevi. Predvsem bo zveza med Turčijo, Iranom in Afganistanom izpolnila Balkansko zvezo, ki se ji je Turčija priključila kot balkanska država. Te dni namerava turški ministri predsednik Izmet Inel odpotovati v London in službeno obiskati angleškega ministra.

Poljski glas o naši zunanji politiki

Varšava, 15. marca. AA. Poluradna »Poljska politična informacija« komentira govor predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Stojadinovića pred narodno skupščino in pravi:

»Zemljepisni položaj Jugoslavije nam narekuje, da pozorno spremljamo vse njeno gibanje v zunanji politiki, ker nas veže razmerje iskrenosti in prijateljstva s to državo. Po drugi strani pa ne bo Poljska nikoli pozabila čustev priske sosedstvenosti, ki družijo Jugoslavijo s poljsko zavezničico. Rumunijo, V ekspoziciji dr. Stojadinovića pred skupščino smo brali bilanco resnega in konstruktivnega prizadevanja Jugoslavije, ki mu je namen ustvariti slog v tem delu Evrope. Jugoslavija utrjuje svoja stara prijateljstva in strome k normalizaciji svojega razmerja do držav, ki so navdahnjene s istimi idejami o sporazumu. Najznamenitiji primer te težnje, je razvoj sosedskega razmerja med Jugoslavijo in Bolgarijo, razvoj, ki ga je pred kratkim kronala sklenitev pakta o prijateljstvu, pakta, ki ga je vsa poljska javnost pozdravila z iskrenim zadovoljstvom. Jugoslavija kot glavni element mira v teh krajih, se, ko hodi po tej poti, postavlja po robu razdelitvi držav na sovranske bloke. Postavljajoč svojo politiko na dejstva, polna zaupanja v svojo moč, prinaša Jugoslavija v mednarodno življenje mir in ravnotežje.

Razen teh konstruktivnih načel, zaradi katerih z globoko simpatijo pozdravljamo ekspozicije dr. Stojadinovića, je pa potrebno poudariti še tisti pasus tega govora, ki se nanaša na razmerje med Poljsko in Jugoslavijo, pasus, ki ga je skupščina sprejela z manifestacijskim prijateljstvom do Poljske. Tudi poljski narod goji isto iskreno simpatijo do jugoslovanskega naroda. Poljski narod sprejema besede jugoslovanskega ministrskega predsednika in odmev na te besede v skupščini kot dokaz, da se zveze prijateljskega sodelovanja med obema državama vse bolj in bolj poglabljajo.

Dijaške demonstracije v Sofiji

Sofija 15. marca. p. Dijaške demonstracije, ki so nastale, ker je novi zakon o občinah volitvah odvzel vseučilišnikom volilno pravico, so dosegle včeraj, ko so bile po vsej Bolgariji občinske volitve, vrhunec. Policija je bila v strogi pripravljenosti. Po mestu so krožile skupine uniformiranih policistov kakor tudi detektivov v civilu, pripravljena pa je bila tudi policija na konjih. Posebno močno so bili zastraženi bulvar Carja Osvoboditelja, trg Narodnega sobranja in trg pred univerzo, kjer so dijaki običajno prirejali demonstracije. Blokirali so tudi vse stranske ulice. Ves dan je bil mir in že je kazalo, da so dijaki opustili svoje prvotne namere, o katerih so mnogo govorili po vsem mestu, ko je okrog 19.20 prišlo na trg pred univerzo 1.500 dijakov, ki so pričeli prepevati razne revolucionarne pesmi in demonstrirati proti režimu Poljske na konjih jih je v naskoku skušala razpršiti, demonstranti pa so se uprli in je nastal spopad. Več demonstrantov in policistov je bilo ranjenih in so jih nekaj morali prenesti v bolnišnico. Policisti so aretirali večje število dijakov. V znak protesta so dijaki sklenili bojkotirati predavanja na

univerzi dokler ne bo vlada sprejela njihovih zahtev.

Danes so se demonstracije ponovile, vendar pa v manjšem obsegu. Aretirali so zopet nekaj dijakov, pa tudi več voditeljev bivših političnih organizacij, med njimi dr. Petkova.

Potek volitev

Sofija, 15. marca. g. Včeraj so se v okrajih Šumen in Plovdiv vršile občinske volitve. Kljub najhujši propagandi bivših političnih strank, ki so priporočale volilec abstinenco in hujskale proti vladi, se je volitev udeležilo 85 odstotkov volilnih upravičencev. Tokrat so volile prvič tudi ženske, ki so skoraj polnoštevilno prišle na volišče. Glasov je bilo 84 odstotkov oddanih za nestrankarske kandidate, dočim je bilo 16 odstotkov neveljavnih. Kandidati političnih strank so povsod propadli, ker je bilo volilec očitno več za to, da pridejo v občinah na krmljo neodvisne uprave, kakor pa za režimska vprašanja.

Kupujte domače blago!

Beležke

„Slovenčeva“ resnicoljubnost

Na svoji seji pred pričetkom proračunske razprave je senat pred par dnevi sprejel tri mednarodne konvencije. Ker te konvencije nimajo z notranjo politiko nikake zveze, so bile v senatu sprejete soglasno. »Slovenčeva« pa je v svojem poročilu napisal, da so »glavni voditelji opozicije Banjanin, dr. Kramer in Pucelj v začetku glasovanja odšli iz dvorane. Ko so pa videli, da ta njihov korak ni vzbudil nobene pozornosti in ni učinkoval na ostale člane senata, so se počasi vračali v dvorano.«

Ta »Slovenčeva« trditve je v celoti izmišljena. To je izrecno potrdil sam predsednik senata dr. Mažuranić, ko ga je bil senator Pucelj opozoril.

Stvar je na sebi malenkostna. Zabeležili smo jo le zaradi tega, da se tudi na tako majhnem primeru vidi, koliko je dati na »Slovenčev« poročila in njegove trditve in kako v čistih je pri njem hčerka božja resnica.

Brezkompromisna jugoslovanska orientacija

Beograjska »Samouprava« je kot službeno glasilo JRZ v treh nadaljevanjih dobesedno prinesla govor dr. Koceta v narodni skupščini. V svojih izjavah je dr. Koceta podal tudi naslednjo svečano deklaracijo: »Gospod! Ja vam kažem, da slovenački narod, koji je bio uvek denunciran od ovih patentiranih patriota, da je slovenački narod bio uvek za pozitivan rad i da je bio uvek bezkompromisno za potpuno jugoslovensku orijentaciju.«

Slovenski senatorji v klubih

Senatorji so organizirani v treh parlamentarnih klubih. Vlado podpira »Delovni klub«, svoj klub imajo senatorji JNS, poleg obeh pa se je letos ustanovil Neodvisni klub. Ta klub svojih članov ne veže ne ideološko, ne strankarsko taktično, ne zahteva torej od njih nikake discipline, vsak njegov član lahko glasuje, kakor hoče, klub ima le namen nuditi svojim članom ugodnosti, ki bi jih kot posamezniki ne imeli.

Od slovenskih senatorjev so gg. dr. Korošec, dr. Gregorin, Fran Smodej in dober teden sem Ivan Hribar člani vladnega Delovnega kluba. V klubu JNS sta gg. dr. Kramer in Ivan Pucelj, v Neodvisni klub pa sta pretekli teden stopila gg. dr. Marušić in dr. Ploj. Senator dr. Marušić doslej ni bil član nobenega kluba, senator dr. Ploj pa je, kakor znano, nedavno izstopil iz kluba JNS.

Kazniv pozdrav

Kakor fašisti raznih narodov z dvignjeno in stegnjeno roko, tako se pozdravljajo pristajali ljudske fronte v Franciji in zdaj že tudi ponekod drugod z dvignjeno pestjo. Ta pozdrav je iz tujine prešel že tudi na naša tla, kjer pa je rodil nepričakovane posledice.

V februarju je uprava policije kaznovala par ljubljanskih akademikov z globo po 500 din ali po 10 dni zapor, ker so »na ljubljanskem glavnem kolodvoru uporabili ob slovesu znanec pozdrav z dvignjeno pestjo in s tem povzročili javno zgražanje ljudi.« Banska uprava je vloženo pritožbo te dni zavrnila in potrdila obsodbo z utemeljitvijo, da predstavlja pozdrav z dvignjeno pestjo »nespodborno ponašanje na javnem prostoru, s čimer je bil kršen javni red, oziroma dostojnost.«

Lekcija „Samouprave“

Glavno glasilo JRZ je zelo hudo na splitski »Jadranski dnevnik«, ker je v svoji sportni rubriki napisal: »Moštvo BSK (Beograjskega sportnega kluba) je prispele davi v Split, pričakovano od tukajšnje srbske kolonije. »Samouprava« pravi med drugim: »Dvomimo, da bi lastnik tega lista, ki je obenem predsednik Jadranske stranke, predčital ta nekvaficirani izpad, ki je izšel v njegovem listu. Srbi ne morejo biti in niso kolonija ne v Splitu in ne v Zagrebu. Oni so povsod v svojem domu in svoji državi, enako kakor Hrvati v Beogradu in Skoplju. To bi moral vedeti tudi splitski žoltokljuni sportni referent »Jadranskega dnevnika«.

O isti stvari razpravlja »Samouprava« še na drugem mestu, kjer opozarja, da je bil Split nekdanje glavno ognjišče »revolucionarne jugoslovenstva« in odpora proti Dunaju. Danes pa listi istih ljudi »smatrajo Srbe za kolonijo, narodno edinstvo in jugoslovenstvo pa za razalčitev«.

Da se ne bo »Slovenčev« zopet kaj spotalnil ob nas, moramo se enkrat ponoviti, da smo to stvar točno posneli po njegovi posestirni »Samoupravi«, službenem glasilu JRZ.

Vsebinska hrvatske politike

Na sestanku neke zagrebške krajevne organizacije bivše HSS je govoril posl. dr. Žiga Scholl. Rekel je med drugim:

»Vsebinska hrvatske politike je v tem, da mora vrednost dela in naporov hrvatskega ljudstva ostati hrvatskemu ljudstvu samemu, ne pa da to vrednost uživajo drugi. Kakor je to bilo za časa avstro-ogrške monarhije. Velika zasluga bratov Radićev je, da je hrvatski narod danes usposobljen sam voditi svojo usodo. Vsi Hrvati imajo enega voditelja, dr. Vladka Mačka. Ni nam treba filozofirati in spraševati, kam nas vodi, saj je dr. Maček dokazal s svojim življenjem, da zasluži zaupanje hrvatskega naroda.«

Lokalni patriotizem prav povsod

Prota Keomanović, eden izmed voditeljev bivše SDS, izdaja v Banjaluki svoj list »Otačbiništvo«. V zadnji številki je g. Keomanović sam napisal članek, v katerem razpravlja o hrvatski diskusiji v narodni skupščini. Ostro zavrača od nekaterih govornikov izraženo mnenje, naj bi se nova ureditev države izvedla v okviru starih historičnih mej. O tem pravi: »V tem primeru bi naravno Banja Luka z vsjo Krajino (današnja vrbaska banovina). Op. ur.) morala pripasti politični enici za vsjo Bosno in Hercegovino. Mi Krajinci pa take zajednice ne želimo. Vrbaska banovina mora tudi dalje ostati posebna politična enica s sedežem v Banjaluki.«

Ta izjava je tembolj zanimiva in značilna, ker pripada prota Keomanović kot voditelj pribičevičevske skupine tudi vod-

Boji pri Guadalajari

General Franco skuša za vsako ceno popolnoma obkoliti Madrid, vendar tudi sedanja njegova ofenziva ne bo uspela

Madrid, 15. marca. br. Nacionalisti so včeraj poskušali sridito ofenzivo severno od Guadalajare, posebno okoli Brihuege. Dva nacionalistična oddelka sta skušala zavzeti ta kraj, vendar pa so jih vladne čete s podporo tankov vrgle nazaj do Valderenjasa. Pehota, ki je korakala za tanki, je nato nasokčila Valderenjasa važno strateško točko na desnem bregu reke Vadiel. Po krajšem odporu so nacionalisti zapustili to vas, pri čemer se jim je posrečilo odpeljati s seboj več svoj material. Vzile temu se je republikancem posrečilo zajeti 31 Italijanov. Med bojem so vladna tromotorna letala z uspehom bombardirala nacionalistično zaledje.

Davi zarana so uporniške čete izvršile več krajevnih naskokov na fronti ob Jarami pred Morato de Tajuno in v okolici Maranosa. Okoli 10. go republikanske čete zavrnile sovražnika, prešle v protinapad in prišle k četi generala Franca, da se vrnejo na svoja izhodišča.

Odbor za obrambo Madrida je izdal opolne naslednji komunikacije:

Na fronti pri Guadalajari so izvršili uporniški večer več novih napadov s podporo motoriziranih oddelkov. Po sijajnem odporu so izvršili republikanci protinapad v odseku severozahodno od Brihuege. Pri tem so zasedli neko važno strateško postojanko in zajeli 31 Italijanov. Sovražne napade ob Jarami smo odbili.

Posebna nagrada guadalajarskim četam

Madrid, 15. marca. br. Popoldne se je sestel madridski obrambni svet pod predsedstvom ministra za javna dela. Na seji so razpravljali o položaju na frontah ter izrazili priznanje in zahvalo četam na fronti pri Guadalajari za njihovo junaško zadržanje, ki je z enim mahom uničilo vse uspehe Francove ofenzive v tem odseku. Obrambni svet je sklenil, da se izplača tem četam v znak priznanja posebna nagrada. Po seji je minister za javna dela odločno demantiral vse vesti, da so med madridskimi obrambni odborom in valencijsko vlado nastala nesoglasja. V svrhu tesnejših stikov med valencijsko vlado in katalonsko vlado je bil poslan v Barcelono pravosodni minister Oliver, ki bo kot zaslopnik in pooblaščenec valencijske vlade sodeloval s katalonsko vlado.

Novi uspehi nacionalistov

Pariz, 15. marca. o. Agencija Radio poroča danes o novih nacionalističnih uspehih na fronti pri Guadalajari in vzdolž reke Jarame. Okrog Guadalajare je ponoči zapadel visok sneg. Temperatura je padla na minus 12 stopenj Celzija, vendar pa so motorizirane sile nacionalistov na vse zgodaj pričele prodirati proti jugu in jugozapadu. Baje so nacionalisti zavzeli že vse vasi in postojanke, ki so jih republikanci v poslednjih dveh dneh po hudih borbah zopet osvojili, tako da poteka fronta sedaj tam, kjer je bila pred tremi dnevi. Večje operacije so vrenemski nepriklone onemogočile. Vzdolž reke Jarama so nacionalisti prodrli za nadaljnje 4 km dalje in po hudi borbi zavzeli tudi grč Butaron.

Iz nacionalističnega tabora

Salamanca, 15. marca. o. Službeno poročajo, da so republikanci pričeli veliko ofenzivo na biskajski in asturski fronti, vendar pa doslej niso dosegli nikakih večjih uspehov. Vsi njihovi napadi so bili odbiti.

Na madridski fronti so nacionalisti prešli v ofenzivo. Od Butarona so prodrli 4 km dalje proti Madridu. Danes je prišlo nad madridsko fronto ponovno do letalskega spopada. Sestreljenih je bilo 10 republikanskih letal, med njimi tri ruska. Proti Guadalajari prodirajo nacionalisti le počasi. Nasprotnik se sprito tehnične premoči nacionalistične vojske polagoma, vendar pa stalno umika. Danes je utrpel že velike izgube. Madridska radijska postaja razglša neprestano obupne pozive vsem komunistom, naj prihitijo glavemu španskemu mestu na pomoč, ker je napočil že skrajni čas. Zaradi nevarnosti, da bo Madrid okupljen, so madridske oblasti odredile racionalizacijo porabe vode, da bi se zbrale potrebne rezerve.

Nacionalistično vrhovno vojaško poveljstvo demantira trditve valencijske vlade o velikem številu tujih vojaških formacij na nacionalistični strani. Komunikacije sicer priznava, da se na nacionalistični strani bore tudi tujci, toda kot poedinci, ne pa v celih kolonah in brigadah, kakor nastopajo na strani republikancev.

Slabo vreme ovira nacionalistično ofenzivo

Pariz, 15. marca. g. Nacionalistična ofenziva pri Guadalajari je v popolnem zastoj. Poročila glavnega stana generala Franca pripisujejo zastoj vremenskim nepravilnostim. Zaradi deževja, ki je izpremenil vse področje v močvirje, Francovi motorizirani oddelki niso mogli več prodirati.

Vsi zagrebške združene opozicije. To vodstvo pa stoji, kakor je znano, na precej drugačnem stališču in ne priznava samostojnosti niti Dalmacije s Splitom. Kaj Sele Krajini z Banjaluko.

Frankovski odpor med sarajevskimi Hrvati

Po sarajevskem »Jugoslovanskem listu« posnemamo naslednji zanimivi dogodek: Po znanem frankovskem napadu na »Hrvatski dnevnik« v Zagrebu je vodstvo bivše HSS zahtevalo od hrvatskega akademskega društva »Kranjčević« v Sarajevu, da izključi iz članstva akademika Radoša in Ljubica, ker sta sodelovala pri tem napadu. Odbor Kranjčevića sam o tej stvari ni hotel sklepati, pa je za petek zvečer sklical članski sestanek. Zbralo se je 37 članov. Ko je odbor dal na glasovanje zahtevo dr. Mačkove pisarne o izključitvi obeh navedenih akademikov, je glasovalo za izključitev samo 6 članov, proti pa 31 članov. Protiglasovalci so utemeljevali svoje stališče deloma z izjavami, da odobravajo naslop Radoša in Ljubica, deloma pa z izjavami, da njih izven članskega vrta nima pravice zahtevati izključitve kakoga člana.

Kakor kaže ta dogodek, se je razdor med radičevi in frankovci razširil že tudi na meča izven Hrvatske.

Mnogo topov, tankov in tovornih avtomobilov je obkolilo na raznočenih cestah in padlo v roke vladnim četam, ki so prešle v protiofenzivo. Fronta poteka sedaj od severozahoda proti jugozapadu, od reke Henares do gornje doline reke Taja. V središču borb je mednarodna brigada, ki dobiva iz Madrida vedno nova ojačenja. Vladne čete so danes izvršile več napadov pa so bile odbite. Pri Toriu so republikanske čete o priliki protinapada nacionalistov nudile silen odpor. Nacionalistična letala so ponovno bombardirala postojanke vladnih čet.

Boji na severu

Bilbao, 15. marca. AA. Odbor za obrambo Bilbao je objavil: V odseku Lequeitias je topništvo učinkovito obstreljevalo sovražne postojanke pri Gaimendiju. Pri tem se je področje veliko skladišče municije in živeža. — V odseku pri Eibaru se je našim vojakom posrečilo uničiti neko sovražno strojniško gnezdo. Pri tem so pobili 15 sovražnikov. — Na fronti pri Alavi topniški dvoboj.

Upor med italijanskimi vojakmi

Pariz, 15. marca. o. Glasilo fašističnih Italijanov v Parizu »Giustizia e Libertà« poroča, da se je v Firenzi uprl italijanski polk, ki je dobil ukaz za odhod v Španijo. Mnogo vojakov in tudi nekaj oficirjev je bilo aretiranih. Drugo antifašistično glasilo »Grido del Popolo« poroča o sličnem uporu v Modeni, kjer so nastali nemiri v vojašnicah VI. topniškega in 35. pešpolka ter v vojaški akademiji. Aretirani so morali večje število oficirjev in gojenecv oficirskih šol. Uvedena je bila stroga preiskava. Oba polka so morali odpotovati iz Modene. Tudi v Modeni se je vojaštvo upiralo nameram višjih vojaških oblasti, da bi ga poslale v Španijo.

Ranjenici s španskih bojišč v Italiji

London, 15. marca. o. »Manchester Guardian« poroča, da je prišla te dni v Napoli velika italijanska bolniška ladja »Regina Elena« s 540 fašisti, ki so bili ranjeni v Španiji. Okrog 50 ranjencev se bori s smrtjo. Včeraj so jih razmestili po bolnišnicah in jih je takoj nato obiskal šef milicijskega generalnega štaba general Rosso.

Trgovinska pogajanja Anglije s Francijo

London, 15. marca. o. »Times« potrjuje vesti, da je bil gospodarski ataše angleškega poslanstva pri španski vladi, ki se je za državljanske vojne nastanilo v Hendaya, odposlan v Burgos, da se sporazume z vlado nacionalne junte glede trgovskih odnosov med Veliko Britanijo in španskimi pokrajinami, v katerih vladajo nacionalisti.

Pogreb Milana Pribičevića

Beograd, 15. marca. p. Davi ob 3. je pripela v Beograd krsta s truplom pokojnega polkovnika Milana Pribičevića. Krsta je ostala v vagonu na kolodvoru do pol 9. dopoldne, ko so jo prepeljali v vazezensko cerkev. Tam je bilo ob 9. opelo. Potem je krsta ostala v cerkvi izložena do pogreba, ki je bil popoldne.

Ze pri dopoldanski cerkveni svečanosti se je zbralo izredno veliko Beograđanov, ki so se nato še ves čas do pogreba v nepretrgani vrsti hodili pred krsto poklanjati spominu velikega borca za osvoboditev in zedinjenje Jugoslavije. Še večja množica se je zbrala popoldne k pogrebu. Prišli so tudi številni prijatelji in znanci izven Beograda, s Kosovega, kjer je pokojnik zadnja leta živel in kmetoval, pa je prišlo okrog 50 njegovih kmetičkih prijateljev.

Na pokopališču so se od Milana Pribičevića poslovili njegov vojni tovariš Dušan Bogdanović, kot zastopnik bivše SDS dr. Djermanović, kot zastopnik zemljoradnikov, dr. Dragoljub Jovanović in v imenu narodne skupščine posl. Zarko Tomašević. Pogreba, ki se je izvršil z vojaškimi častmi, se je udeležil tudi minister vojske in mornarice general Marić.

Antonescu odpotoval v Ankaru

Bukarešta, 15. marca. g. Zunanji minister Antonescu je danes odpotoval v Ankaru, kjer bo gost turške vlade. Na kolodvoru se je poslovil poleg drugih od njega tudi turški poslanik.

K ljubljanski proračunski razpravi

Ljubljana, 14. marca.

Član ljubljanskega mestnega sveta g. in-spektor Josip Wester nam piše: »Današnje (nedeljsko) »Jutro« omenja v svojem poročilu o proračunski seji ljubljanskega mestnega sveta, da so po odhodu opozicije »v dvorani ostali samo člani kluba JRZ«. Ta trditve pa ne ustreza resnici. Zakaj vztrajal sem do konca seje tudi jaz, ki nisem član JRZ, kakor še dva druga mestna svetnika, ki po moji vednosti tudi nista pristala JRZ.

V debati sem izrecno poudaril, da »sem povsem svobodno človek, ki me ne vežejo nikakršni strankarski oziri ne klubski statuti, tako da lahko povsem neoviran izražam svoje mnenje«. Ravnam se namreč po načelu, da bi moral občinski svet kot predstavništva raznih stanov poslovati zgolj po gospodarskih, socialnih in kulturnih vidikih, ne pa po politično — strankarski pripadnosti.«

Vremenska napoved

Zemunska: Delno oblačno, ponekod niso izključene plohe. Prevladovali bodo zapadni in severozapadni vetrovi. Temperatura bo padla.

Zagrebska: Nestalno, oblačno, ponekod nalivi in močni vetrovi.

Dunajska: V južnih Alpah razvedritev, zjutraj hladno, popoldne toplo

Naši kraji in ljudje

Prva zarja naše svobode pred 25. leti
Tajni srbsko-bolgarski dogovor v pomladi 1912 — Zakulisje intrig, ki so povzročile, da je srbska zastava po 500. letih morala drugič z Jadrana

Ljubljana, 15. marca. Pomladi 1912. je bilo živahno na Balkanu. Tajne diplomatske niti sta predla v mrežo predvsem ruska poslanika Hartwig v Beogradu in Nekljudov v Sofiji. Podjetno sta jima pri tem pomagala neumorni srbski zunanji ministri Milovan Milovanović in bolgarski ministri predsednik Gešov. Prizadevanje diplomatov ni bilo zaman in v največji tajnosti je bil 13. marca svedčano podpisan zavezniški pakt med Srbijo in Bolgarijo za dokončno osvoboditev tlačenih rojakov izpod turškega jarma.

Velevažni dogodi pred pet in dvajsetimi leti, ki so polagali temelje današnji veliki Jugoslaviji, so stopili šele po svetovni vojni v vsem svojem globokem pomenu v ospredje. Odprli so se tajni arhivi propalih monarhi in cela vrsta memoarjev je pripovedovala o izpolnitvi zgovorne slike, kako velike

Intrige so se pletle krog svobode balkanskih Slavov.

Zato je bila tajna. V kateri se je kovala srbsko-bolgarska zveza pred balkansko vojno, tem bolj upravičena. Zaveznika sta se dobro zavedala, da bosta le tako preprečila intrigaški poseg veselih in po zmagi postavila predvsem dunajsko vlado pred gotova dejstva.

Dolga časa je bil med suvereni in car Nikolaj potončen o tem dogovoru. Vedel je, da bi se zanj tudi ruski zunanji ministri Sazonov in ne nekateri odličniki petrogradskega dvora. Celo predsednik zavezniške Francije, Poincaré, je dobil v roke besedilo srbsko-bolgarskega dogovora šele v avgustu 1912, ko je posetil Petrograd. Berlin in Dunaj sta sicer čisto o nečem nista pa mogla verjeti, da bi se Srbija in Bolgarija iskreno izmislili, kaj šele spoznamo za razdelitev eventualnega plena.

Nad vse zanimivo je tedaj zadržanje dunajske diplomacije pred izbruhom balkanske osvobodilne vojne. Poincaré, vodilni mož v koncertu evropskih velesil, je s pomočjo ruske diplomacije spretno izbral čas od avgusta do izbruhov vojne in pripravil države na formalni pristaneček statusa quo na Balkanu, pa naj se vojna konča kakorkoli. Avstrija, zainteresirana v Novopazar-skem sandžaku, je pod pritiskom soglasnega nemškega veleposlaništva na Balkanu, 8. oktobra pristala na nevtralnost. Ko pa so se pripravile za osvobodilno vojno blizale vojni napovedi Turčiji so postajali

na dunajskem Balpatzu zmerom bolj nervozni.

Na predvečer izbruha vojne je Avstrija šele izjavila, da se odzira Sandžaku, da ga prepušča Srbiji in Orni gor. v trdni veri, da bo zmagovala turško orodje.

V jutru dne 8. oktobra so predali ruski in avstroogrski diplomatski zastopniki svoje note v zastopstvu ostalih velesil v balkanskih prestolnicah. Predlogi velesil pa niso našli odziva. Še več, Orna gora je že pol-druugo uro pred izbruhom vojne napovedala Turčiji vojno. Srbija, Bolgarija in Grčija so stavile Porti v pogledu reform kulturnega življenja njenih kristjanskih podanikov posredovalne pomoči. Ko jih je sultan odklonil, so napovedale v dnevi 17. in 18. oktobra tudi te tri države Turčiji boj na življenje in smrt.

Dne 19. oktobra je avstrijsko zunanje ministrstvo sklenilo prijateljsko posredovati pri Srbiji. Orno goro pa pregovoriti za vstop v carinsko unijo z dvojno monarhijo. Toda zmogovite zavezniške čete so podirle tudi te računa in

srpska zmaga pri Kumanovu je zmešala dunajskim diplomatom glave.

Bercholdovo zunanje ministrstvo je opustilo svojo zamisel carinske unije s Orno gor. Bolgarska naj se razširi čim deli na zapad Makedonije, ne pa v Tracijo. Srbi se sicer lahko polaste zemlje Stare Srbije, toda le pod pogojem, da dovolijo Avstriji prosto pot porabo moravsko-vardarske železnice do Soluna, ki naj postane svobodna luka. Z vso svojo spretnostjo se je pa na lokavi Berchold zavzel, da prepreči Srbiji kakršenkoli izhodi na obale Jadrana...

V svojem proglasu na narod je namreč poklical Osvoboditelja, kralj Peter objavil iz Niša, da je Srbija, odrezana od morja, si že dolgo prizadevala, da ji Turčija dovolijo gradnjo železnice do Jadrana ali brez uspeha. Ukazal sem zato moji junaški vojski da pojde v sveto vojno za svobodo naših bratov in turških carin, pa za boljše življenje in napredek kraljevine Srbije. Naši bratje Ornogorci! že kitijo svoje zastave v venici zmage, a z nami stopajo danes naprej junaške zavezniške vojske, bolgarska in grška. Naše želje so bile vedno skupne skupne težnje nas vežejo:

naj bo tudi naše delo za dobrobit in svobodo Balkanskega polotoka vzajemno.

Po sijajnih zmagah v Stari Srbiji in Makedoniji je srbska armada res krenila na Jadrano. 22. oktobra je padla Pristina na Kosovu. 24. oktobra Novi Pazar, 30. oktobra Prizren. Dne 3. novembra so srbske čete vkorakale v Peč in se združile s Ornogorci. Po zavzetju Djakovice 4. novembra, je srbska vrhovna komanda zauzela pohod v dveh kolonah prek Albanije k morju. Komandant južnega oddelka, ki je prodiral iz Prizrena na Drač podpolkovnik Bulić, je v svoji naredbi na čete med drugim poudaril:

»Osvobodilni smo mnoge plodne doline, zavzeli številna lepa mesta. Ostalo je zlati, da do prodiramo na Jadransko morje in odpremo domovini svobodno pot v svet. To je naša nezadržana težnja, zato tudi vodimo boj, ker bomo le tako storili zemljo bogato in srečo...«

Z nadležnimi napori so prodirale čete po puščobni znanjski pokrajini. Severna kolona je iz Djakovice dospela že 19. novembra do Lissa in Ivana Medovanskega. Južna četa 26. novembra zavzela Skenderbegovo Korojo. 27. novembra Tirano. 28. novembra Drač. Pomen junaškega pohoda srbskih čet na obale Jadrana je poveljnik poveljnik III. armije, general Boža Janković, v naslednjem povelju:

»Ordni naše armije, sestavljeni iz kumandinske in drinske divizije, ki jim je bilo ukazano, zasadijo zmagoonosno zastavo na obali Jadrana, so izvršili to nalogo, prepolino tež

koč ali tudi slave in časti. Poposna srbska zastava se vije na Kumanovu Skoplju, Prizrenu, Prishtini, Novem Pazaru, Peči, Djakovici, Veleusu, Stipu, Prilepu, Prizrenu, Bitolju in drugih znamenitih krajih Stare Srbije in Makedonije. Zlati vijra naša zmagoonosna srbska zastava na obalah Jadranskega morja.

Vojaki, ki so meje naše domovine razširili do Jadrana, so prinesli svojemu narodu neprecenljive koristi.

Vest, da je srbska zastava po 500 letih spet zavijala nad Lješem in Dračem je izvala velikansko navdušenje po vsej Srbiji in jugoslovenski zemlji, predvsem na primorju. Priznani zrodovinar Stanoje Stanojević je pravilno naglasil, da je »po zmagi pri Kumanovu in po padcu Skoplja sprožil največji radost prodor srbskih čet do morja. Osveta Kosova je bila moralno zadoščenje, izhod na morje pa prinaša praktične koristi za velike žrtve. Kumanovo je bila sveta žrtve, darovana prošlosti, prodor na morje pa naj bi prinesel široko obzorje novi bodočnosti...«

Toda radost srbske zmage na Jadrano je bila kratka. Že 3. novembra je obvestil avstrijski zunanji ministri, grof Berchold rusko vlado da Avstro-Ogrska nikakor ne more dopustiti izhoda Srbiji na Jadrano. Prvič zato, ker bi bil s tem pogožen princip svobode albanske narodnosti, drugič predvsem zato, ker bi se s tem

pojavi na Jadrano nova pomorska sila

In še je Berchold javil v Berlin da bi ta nova pomorska sila Jadrano bila prav za prav Rusija, dokler bi Srbija ne zgradila svoje mornarice.

Ni treba dovolj bistroumnosti za ugotovitev avstrijskega zadržanja Ornožolte diplomacije, predvsem vojna stranka pod vodstvom generala Konrada v. Hötendorf. a je bila, da bi postala povečana Srbija z izhodom na morje močna privlačna točka za Jugoslovane v Avstriji...

Glavni očetje te zamisli so bili Madžari, ki so že takrat vohali, da jim prav iz Srbije preči propast. Pritisk in vpliv madžarskih fevdalcev z grofom Stefanom Tieso na čelu, je bil tolikšen da jih je Dunaj,

Ivan Kuralt †

Spet je padel iz vrste naših iz naroda samonikih gospodarstvenikov dragocen in zaslužen član. Na svojem idiličnem domu v Domžalah je v nedeljo 17. t. m. preminil posestnik in industrijec g. Ivan Kuralt v 64. letu svoje dobe. Rodil se je v Domžalah, kjer je po očetovi smrti kot naj-

starejši sin prevzel gospodarstvo — majhen, primitiven kmečki mlin. Kot izborni strokovnjak, marljiv in nadarjen gospodar, je v teku let dvignil dedščino svoje očeta ter jo uvrstil med moderna mlinska podjetja, cenjena po vsej domovini.

Pokojnikova življenjska pot pa ni bila brez trnja in težav. Kljubovati je moral ogromni konkurenci velikih, tujskih mlinskih podjetij in da je v tej borbi uspel, gre zaslugi njegovi življavosti in podjetnosti. O njegovem težkem prizadevanju kot pravemu sinu svoje zemlje, bi se iz časa oblastnosti protežiranih tujerodcev v Domžalah dalo marsikaj napisati, ni pa to potrebno, ker se je pozneje v svobodi, pokojnik uvrstil med naše najizdatnejše podjetnike.

Svojo življenjsko družico Ivano si je

Stotisoči defilirajo med stroji Vtisi s svetovne avtomobilske razstave v Berlinu

Berlin, 9. marca. V nedeljo je bila v Berlinu zaključena svetovna avtomobilska razstava. Potujoč iz Lipskega dalje po saški provinci, sem brž smuknil v glavno nemško mraviščišče. »Prava reč, poročec mrki Kranjec, »natančno tebe so še pričakovali!« — Te grom! Saj to je ravno tisto, da mene niso pričakovali in še mnogih drugih ne. Zda si pa zamisli, mrki prijatelj, kako prijetno ogrevajočo so občutki potopnika, ki se sredi deževne in mrzle noči znajde na berlinskih ulicah in najde na vratih vsakega hotela obsebo tablico: »Vse sobe oddane!...« — Tako gre to že dobrih štirinajst dni, mi še kolikor toliko prijazno pojasni dostojanstveni šef recepcije v »Excelsiorju« naproti glavnemu kolodvoru. »Veste, lipski veleposlanec in pa zadnji dan avtomobilov — to napravila naval domala kakor lani za olimpijado. Morda poskusite srečo v Adlonu.«

Zdi se mi, da sem malo pobledel. Od srda nad takšno ironijo. »Adlon« je, kakor veste, najdražji hotel v Berlinu. Postopal sem nekaj časa s kovčgom v roki po vlačnih ulicah, kakor večša ometen od prežarke svetlobne reklame. Ljudi je bilo sredi polnoči, kakor da je žeganje, ne pa čas počitka. In nisem bil med njimi edini tavažki izgubljenec, ne. Angličji, Švedi, zgovorni Italijani, razburjeni Madžarembri, pohajkovali so po teh svetlih berlinskih

čepav nerad, moral poslušati. Zanimivo je, kako je o izhodu Srbije na morje mislil stari Fran Josip, ki je takrat dejal svojemu adjutantu, grofu Paarju: »Kaj bi to bila sreča, če dobijo Srbija pristanišče na Jadrano? Jaz mislim, da ne. Zakaj bi pa Srbija ne imela malega okena v svet? Po mojem mišljenju bi to bilo Avstriji le v korist, če bi ji brana in meso prihajalo po morju, iz srbske luke v Trst. Na ta način bi bilo tudi

konec madžarskega prenapenjanja, kar bi bilo tudi meni zelo drago...«

Tudi takratni avstrijski vojni ministri, general Auffenberg, je zabeležil v svoji dnevnik: »Mislim, da bi lahko pustili Srbijo na morje. Ko bo posedla del Albanije bo tam prikovana vsaj za 30 let. To smo izkusili mi v Bosni. Medtem se lahko v Avstriji vojaško dobro pripravimo...« Toda ker je tudi Italija na vse kriplje vztrajala na tem, naj se ne pusti Srbije v Albanijo, kjer je imela sama svoje načrte, je grof Berchold posredoval pri Pašcu. Češ da trajne okupacije albanske obale nikakor ne more dopustiti. Pašić je odgovoril, da je pristanišče na Jadrano za Srbijo življenjsko vprašanje, zato v tem pogledu nikakor ne popusti.

Medtem je posredoval še ruski zunanji ministri Sazonov, ki je med drugim pojasnil Pašcu, da bi popuščanje Srbije v jadranskem vprašanju prislilo velesile k priznanju povečane Srbije na teritoriju Makedonije. Še 11. novembra je Sazonov znova svaril Pašića da bi Srbija z zapostavljanjem avstrijsko-italijanskih interesov na Jadrano izterala simpatije Francije in Anglije, ki so odkrito izjavile, da ne privolio v nadaljnjo zaostroitev evropskih odnosov.

Zaradi vprašanja srbske luke na Jadrano se ne homo spuščali v vojno s trozvezo,

je zaključil Sazonov svoje svarilo ter v ietem smislu posredoval pri bolgarskem min. predsedniku Gešov. Zanimivo je, da se je Gešov v jadranskem vprašanju solidariziral s Srbijo, seveda po tajnem dogovoru, ki je dajal Srbom pravico do luke na Jadrano.

Po zaključku velesil v Londonu, 20. decembra 1912, je bila ustanovljena nezavisna Albanija. Srbske čete so se morale umakniti v albanske planine, svobodni razvoj slovenske mornarice na Jadrano se je pa zavlekel do zaključka velike vojne, ko je uedinjeno zaledje Jugoslavije došlo za večne čase široko alikovito razdeljeno okno v svet na sinjemodrih valovih Jadrana.

—ine.

Izbral v znani Jančigajevi hiši, ki je bila nekdanj prvo slovensko slamičarsko podjetje v Domžalah. Srečna zakonca sta imela tri otroke: Marijo, poročeno Svinovo, Ivano, poročeno Kančovo, in sina Ivana, Ivan Kuralt je postal še pred svojim 50-letom vdovec. Veliko bridkost mu je prizadela tudi smrt hčerke Ivane, ki je pred poltrugim letom umrla kot žrtev materinstva. Pokojnik je bil že po svoji zunanosti simpatična postava, a vsi ki so prišli z njim v stik, so imeli občutek, da imajo pred seboj srčno dobrega človeka. Tudi ljudem, ki jih je prvič srečal, je z lepo besedo razodel vrednost svoje duše. Skromen kakor je bil, se ni v javnosti nikdar silil v ospredje, v kritičnih časih pa si je kot občinski svetnik domžalski pridobil za svoj kraj neprecenljive zaslug.

Z Ivanom Kuraltom bo položen v grob eden izmed naših najodličnejših gospodarjev zdravih nazorov, ki koreninijo v srcu naroda in ki se upirajo vsakemu tujemu vplivu. Naj mu bo lahko rodna gruda, ki jo je tako ljubil, sorodnikom pa naj bo izrečeno naše iskreno sožalje.

Hud vihar v Zasavju

Zagorje, 15. marca.

V petek okrog 16. je divjala nevihta s hudim viharjem kakršnega že dolgo ne pomnimo. Odkrivalo je stebre, da je opeka letela po zraku. Nekaterim posestnikom šepovni. Med drugim je vihar podrl štiri velike barake kjer je rudnik pred par leti imel deponiran premog kosovce. Veliko srečo so imeli otroci, ki so prišli v barake vedrit, pa je prišlo lesovje pokati in majati, so velikem strahu zbežali venkaj ravno ko se je lesovje sesulo.

V soboto popoldne se je pri podrtih barakah gnetla množica starih in mladih. Rudnik je namreč dovolil, da preprelo lesovje vzame revno prebivalstvo brez plačno za kurivo. Zaradi tega je bil tak na val, da je orožništvo moralo vzdrževati red. Vključ tu temu se je pripetila nesreča, katere žrtev je uboga stara žena, kateri je padel kos lesa na glavo ter jo težko poškodoval.

Ulicah s popotnimi culami v rokah in drobno pršici vlažni sneg jim je enako nevšečno kakor meni bril lica in zalival očesa. Pripovedujem vam to, ker vem, da mi od srca privoščite. In konec? No, vsedel sem se v prvi avtoksi in zdiral nekam daleč po glavni prometni žili Berlina. Nič manj kakor 32 km je dolga ta berlinska os. Tam doli na prigrbu, na kolenu, sem izstopil in polkusi s srečo v hotelu enakega imena (Am Knie). Da, gospoda, ujel sem poslednjo sobo v petem nadstropju.

V nedeljo dopoldne potem zarana na razstavišče. Bo drenj, so mi rekli. In je bil. To vas kakor silen val zajame množica in vas potem vleče nezadržno s seboj. Navzile velikanski dimenzijam in širokim prehodom se komaj ustavitve ob odru kakšnega oddelka, dokler vas nov val spet ne potegne s seboj. Neverjetno! Če odkrito priznam: jaz se na razstavi avtomobilov nisem nadejal kakih posebnih omamljivih lepot in estetskih vrednot. A ko sem dobre tri ure taval po velikanskih dvoranih, hodnikih, odrih in razstavišču pod milim nebom, sem moral priznati, da znanje Nemci tudi takšno razstavo napraviti zelo mogoče, lepo urejeno in prav počutno. V častni dvorani, kjer je stal ogromen kip Adolfa Hitlerja, ste si lahko ogledali najslavnejša zmagovita vozila nemških zma-

Pokaži svoje zobe, mala Eva!

Glej, kako so zdravi in beli po Chlorodontu. Vse moderne matere vedo, da je treba mlečne zobe skrbno negovati, če hočemo, da postanejo trajni zobje zdravi in močni. Mat, daj svojemu otroku zobe paste Chlorodont, ki je s svojim mikroskopsko finim čistilnim jedrom in prijetnim okusom posebno otrokom primerna za nego zob. Peneči ali ne peneči se Chlorodont, obe kvaliteti sta enako dobri. Domači proizvod.

Chlorodont

Revno življenje piše revne romane Krvavo dejanje tragedije v avtobusu

Ljubljana, 15. marca.

Potniki, ki so z današnjim popoldanskim avtobusom potovali iz Kamnika v Ljubljano, so na vožnji doživeli razburljivo senzacijo, sredi katere bi bilo skoraj padlo človeško življenje. V Kamniku sta vstopila dva človeka, mlad mož in žena, in zavzela dvojce sedežev sredi voza ne da bi bila sploščka vzbudila kakšno posebno pozornost ostalih. Le to je sopotnikom padlo v oči, da on vanjo vsot pot intenzivno govori. Ona je bila lepa, mlada žena s plaščem in torbico v roki, on pa v ponošeni obleki, precej izgubljenega videza. Oba sta kupila vozne listke do Domžal, a že na Rodici, kakšne tri kilometre pred Domžalami sta izstopila, kakor da sta se bila premislila. Tik preden je avto odpeljal dalje, pa je ona planila nazaj in sedla na zaslini sedež zraven šoferja. Tedaj je bilo ljudem v vozu jasno, da se hoče za vsako ceno iznebiti svojega spremljevalca, a on je stekel za vozom in skočil na stopnico, da mu je sprevodnik moral odpreti. Od Rodice do Domžal je neznanec sedel naprej v zadnjem kotu voza, nato pa je prišel bliže in sedel šoferju za hrbet, desnico pa je ves čas sumljivo tiščal v žepu. V Domžalah je ona doplačala zase karto do Ljubljane.

— Ne boš plačala še zame? — jo je tedaj nagovoril mož.

Ko je odklonila, je neznanec v hipu zamahnil z odprtmi žepnim nožem in ženo dvakrat usekal čez vrat da je kri v velikih curkih briznila po vozu. V paniki se je prvi znašel sprevodnik, ki je zgrabil posbesnega moža in ga s pomočjo nekaterih potnikov izvelkel na cesto, preden je utegnil udariti še tretjč. Medtem ko so drugi odvedli ranjenko k zdravniku dr. Hočvarju, da ji je nudil prvo pomoč in jo nujno odposlal na kirurški oddelk v Ljubljano, pa je mož izginil kakor kafa, da so domžalski orožniki, ki so pod vodstvom komandirja narednika Skoka takoj stopili v akcijo, zaman iskali sledi za njim. Pač pa so znali brez oklevanja razvozlati vso tragedijo, ki se je v nekaj minutah odigrala pred očmi preplašenih prič, zakaj žena in mož, oba sta bila njh stara znanca, s katerima so imeli že nekajkrat stitih opravkov. Napadalec je bil 26-letni Viljem Je-

rin, bajtarjev sin z Rodice, ranjenka pa njegova nekaj let mlajša žena Zora, po rodu od nekod iz Italije.

Jerin je Zoro spoznal pred nekaj leti, pa jo je povabil k skupnemu življenju. Dekle je bilo precej neugnanega temperamenta, a dokler sta živela brez cerkvenega blagoslova, sta še nekako izhajala drug z drugim. Na pritisk oblasti sta se nazadnje vzela še pred oltarjem, a od takrat Zora kar ni mogla več vzdržati pri možu. Predanjskim ga je zapustila in je iskala novih življenjskih zvez, kar je šlo Jerinu precej na živce. Zavoljo nje se je zapletal v zmerom nove afer. Nedavno je eden njenih kavalirjev streljal nanj, da bi ga bil skoraj ubil, a ko je kasneje nesrečni mož naletel na svojo ženo v St. Vidu, jo je iz maščevanja poštno oklal. Po tistem je Zora živela nekaj časa v Italiji, kjer so jo prijeli zaradi nedovoljenega prekoračenja meje, pa se ji je posrečilo uiti in se je za nekaj časa spet vrnila k njemu na Rodico. A dolgo ni vzdržala pri njem.

Danes dopoldne ju je po daljšem presledku spet združilo tragično naključje. Jerin bi moral v kamniških sodnih zaporih osedeti nekaj dni zaradi neke malenkosti, so ga orožniki poiskali da ga odpeljejo, ker se sam vabilu ni odzval. Ko so na postaji stopali v vlak, je usoda tanešla, da so stopili prav v kupe v katerem se je iz Ljubljane vozila Zora. Viljem, ki je bil ves konsterniran od srečanja z njo, je ženo na vso moč prosil, naj se vrne, češ da brez nje ne more živeti. Ona mu ni mogla dati besede, obljubila pa je, da ga v ječi obišče. V resnici je prišla k njemu in mu prinesla malo približjaka. On je tudi to priliko porabil, za vnete prošnje, naj pride nazaj in vse bo še dobro in lepo. Tako je bil prevzet od vsega, da kar ni mogel zdržati za zapahi. Ko se je ona poslovila, je pobežnil iz ječe, jo poiskal in si še enkrat prizadeval, da jo na kakršnen način pridrži. Ko je videl, da so vsa moledovanja zastoj in bi se ona ni dala omečiti niti toliko, da bi ga povabila s seboj v Ljubljano, je izgubil oblast nad seboj in divje zamahnil, kakor je bil že takrat v St. Vidu.

Kakor nam poročajo iz bolnišnice, ženi-ono stanje ni nevarno, za Jerinom pa še ni sledu.

V poletni semester Univerza je vpisala 1.641 slušatelj

Ljubljana, 15. marca.

Življenje na univerzi po daljšem premoru zopet dobiva svojo normalno sliko. Pripravljanje na letošnji poletni semester se je vsesiljem vpisoval, ko jim ni bilo treba globoko posegati v večine prazne in raztrgane žepke, ker se je vpisovanje do končne odločitve vršilo brez pobiranja taks in šolnin. Vendar s tem vzajemna študentovska borba še ni zaključena, saj je vendar povsem naravno, da se študentje bore za splošno in popolno odpravo šolnin, ki ne bi smele ovirati mladine, da si poišče in nabere znanja ob viru najvišjega kulturno-znanstvenega zavoda, ki ga predstavlja univerza, dobrotiti, katere ne bi smele postati privilegij le imovitejših slojev. Poleg borbe proti šolninam pa čakajo našega študenta še vsestranske borbe za izboljšanje socialnega položaja in bednih razmer, v katerih večina naših visokosolcev z velikimi žrtvami in preprostim samozatajevanjem preživlja svoje mlade dni.

Da se kljub šolninam, ki so jih marsikateri študentje in njih starši zbrali za državen blagajno s težkim prikrajševanjem, ni zmanjšal interes za visokosolski študij, pričajo višine vpisanih študentov iz zadnjih let. Skupno je letni semester zabeležil 1.641 slušatelj (278 ženskih), (zimski 1936—37. 1.868 slušatelj). S prvenstvom po številu slušateljev se že dolga leta ponaša juridčna fakulteta, moških 547, ženskih 59 (606), za katero je neupravičeno razširjeno mnenje, da velja študij na njej za najlažjega izmed vseh študij. V resnici pa je nagnjenju za pravni študij iskati izvora v dejstvu, da more pravnik v najrazličnejših strokah plasirati svoje znanje in dandanes pa tudi v dejstvu, da si more študent pravnik poleg

svoje študija s kakršnim koli delom, ki se mu ga pač posreči iztakniti, izboljšati svoje materialno stanje in celo sploh omogočiti si študij. To je žalostna resnica današnje dobe, ki ji pa merodajni krogi, med katere je šteti gotovo v prvi vrsti tudi študent, ne izkazujejo baš naklonjenosti in primerne razumevanja. Naj k temu še omenimo, da je dotok ženskega naraščaja na pravno fakulteto prišel v stadij številčne umirjenosti.

Juridčni fakulteti sledi po številu slušateljev filozofska s 194 moškimi in 184 ženskimi slušatelji (378). Filozofska fakulteta kljub skoraj najslabšim možnostim zaposlitve že od nekdanj zaznamuje največ slušatelj, ki venomer drže ravnotežje s številom slušateljev.

Nadalje se je vpisalo na tehnično fakulteto skupno 356 slušatelj. Od tega štela je 14 slušatelj. Nepopolna medicinska fakulteta je vpisala 125 slušatelj (20 žensk), teološka pa 175.

Po zakonu o zaščiti države

Ljubljana, 15. marca.

Pred sodnikom poedincem okrožnega sodišča g. Franom Gorečanom je bil danes obojen zaradi dvakratnega prestopa po čl. 4. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi 34 letni Franc Pretnar iz Gorij na 360 dni denarne kazni, izterljive v roku treh mesecev, katere kazni se mu v primeru neizterljivosti izpremeni v 6 dni zapore. Obtožniti je zastopal državni tožilec dr. Pompe.

Naročniki „Jutra“ so zavarovani za 10.000 Din

varni, ki so seveda bile v veliki večini, so razstavile številne evropske in ameriške trdke. Izkratka: štiri ure hoda pa razstavišču, to je bilo samo površen izprehod. Dvojce pa je moralo sieherno posnetiku biti posebno očitno. In sicer: propaganda nemške motorizacije in propaganda nemške tvornosti pod novim režimom, zlasti pa zdaj v štirileti.

Velikanski zemljevid Nemčije je kazal, koliko je doslej že zgrajenih novih državnih avtomobilskih cest (1000 km), in koliko in kod jih bodo ta leta še zgradili, da bo Nemčija vsa preprejena s temi velikanskimi prometnimi pasovi. Šeststo milijonov mark gre letno za ta dela in 250.000 delavcev dobi pri tem kruha. Ogromni napisi na razstavah so dopovedovali sto in sto tisočim posetnikom, da je bilo leta 1932 zaposlenih v nemški avtomobilski industriji le 33.000 ljudi in so izdelali le 51.845 voz, lani pa se je število delavcev povzpelo na 115.000, voz pa na 300.172.

»Močno drevo avtomobilske industrije redi vse veje nemškega gospodarstva!« — ne, to ni bilo samo napisano nad tribuno velike dvorane, marveč tudi predloženo s kolosalno sliko drevesa.

V Nemčiji zgrada zdaj vsako leto 1000 novih kilometrov državnih avtomobilskih cest. O prometu na njih govori naslednja številka: pri otvoritvi ceste od Kölna do Düsseldorfa je zdržalo v šestih urah 11.000 voz. Kako vse to pospešuje izdelavo motornih vozil, si lahko predstavljamo, četudi nismo vsi enakega mnenja kakor Nemci, ki odločno trdijo, da je preprezanje države

Domače vesti

Kaj bi rekli oni?

V nekem listu iz »Slovenčevga« tabo-
ra citamo dopis iz podeželskega mesta. V
dopisu stoji tudi tole:

»Zelo malo verskega čuta kažejo posa-
mezni ljudje. Tako smo se v nedeljo začu-
deno spraševali, kako da se v Narodnem
domu pleše. Ne vemo, ali je bila veselica
pripravljena in ali je bila plačana takša za
ples. Upamo pa, da bodo merodajni ukre-
nili potrebno, da se ne žali verski čut
onih, ki se zavedajo svojih verskih dol-
žnosti.«

Kaj mislite, kaj bi rekli oni tam pri
slovenčevskih listih, ako bi kakša slična
notica z apalom na finančno in policijsko
oblast izšla v kakem naprednem listu?

POMLADNE
NOVOSTI
ZA DAMO
IN GOSPODA

MANUFATURA SOUVAN

* Anketa o pospeševanju tujkega pro-
meta med Jugoslavijo in Švico. Švicarski
konzulat v Zagrebu je sklical za prihodnji
petek gostane naših potniških uradov, av-
tomobilskih klubov in predstavnikov tiska.
Vicekonzul dr. Troendle bo predaval za
uvod o tujem prometu v Švici, posebno
v zvezi z devalvacijo švicarskega franka.
Sledila bo razprava o možnostih, kako bi
se čim bolj pospešil in razširil medsebojni
tjujski promet med Jugoslavijo in Švico.

* Fotografije za legitimacije. Osebe, ki
imajo znižano vožnino na državnih železni-
cih na podlagi legitimacije s fotografijo,
navadno pošljejo železniški upravi fotogra-
fije v raznih družinskih uniformah. Da se
v bodoče prepreči nesoglasja med želez-
niškimi uslužbenci in potniki, je general-
no ravnanje državnih železnic izdalo
sporočilo, da morajo biti osebe na fotogra-
fijah za legitimacije v civilni obleki. Fo-
tografije za legitimacije teh oseb v druž-
ni uniformah se morejo sprejeti le tedaj če
so fotografirane gola glava. Fotografije, ki
so se že prej rabile v te namene, se ne
smoje sprejemati. Tudi fotografije unifor-
miranih častnikov, vojakov in orožnikov, ci-
vilistov, se takisto ne bodo sprejemale za
legitimacije za znižano vožnino na državnih
železnicah.

* Tečaj o planinskem gospodarstvu. Na
kmetijsko-gozdarski fakulteti v Zemunu se
je začel tečaj o planinskem gospodarstvu in
o melioraciji planinskih pašnikov. Tečaj je
otvoril dekan kmetijsko gozdarske fakulte-
te inž. Stanoje Nedeljković s prigodnim go-
vorom, v katerem je poudarjal potrebo pri-
rejanja takšnih tečajev. Tečaj bo obiskalo
11 gozdarskih inženjerjev iz resora kmetij-
skega ministristva in s področja ravnatelj-
stev, za katere je planarstvo posebnega
pomena. Tečaj bo trajal od 17. do 29. mar-
ca.

* Naknadni pregled motornih vozil bo
v soboto 20. t. m. v Ljubljani na Bregu 20
(dohod z Novega trga). K temu pregledu
je pripeljal vsa letos še nepregledana mo-
torna vozila iz Ljubljane in srezov: Brežice,
Črnomlja, Kamnika, Kočevja, Kranja, Kr-
škega, Laškega, Litije, Ljubljane, Logatec,
Novega mesta, Radovljice-Jesenice in Škofje
Loke. Zamudniki ne bodo smeli dalje vo-
ziti z nepregledanimi vozili.

od enega roba do drugega »das grösste
Friedenswerk«...

Se eno je vzdubilo posebno zanimanje:
novo nemško pridobivanje gume iz apna in
premogra ter ustvarjanje bencina iz pre-
mogra. Nova guma Blna je zelo močna in
trpežna, takisto tudi novi bencin ni zasle-
n nadomestek, marveč popolnoma nova
pridobitev, ki absolutno prispeva k osamo-
svajanju Nemčije. Nemški izumi zadnjih
let, prav posebno pa umetno pridobljene
nove snovi, ki skoro docela nadomestijo
pomankanje surovini, so na vselejmu v
Lipskem letos marsikoga presenetili. A ka-
kor je bilo videti v Berlinu: na novo gumo
in novi bencin so pa Nemci prav posebno
ponosni.

Nisem kupil srečke (v korist zmski po-
moči), s katero bi bil lahko za pol marke
dobil odlični avto. Tudi se nisem povzpel
na 138 m visoki razvalni stolp sredi stavi-
šča: vsaj pol ure bi bil mora, v gneti ča-
kati, da pridem do dvigala. Tudi nisem
utegnil ogledati revije: »Slezbich Millen-
onen — ein Schlage«, ki je bila pripravljena
na nalašč za avtomobilsko razstavo in so
plesale precej lepa dekleta. Ne, zbit kakor
od hoje na Triglav sem se vsedel v tih kot
k čašji piva, da si ogledam, kako defilirajo
ljudje mimo mrtvih strojev. In sem spo-
znal, kako sta človek in stroj v Nemčiji
dobra znanca. Jaz iz Jugoslavije sem ostal
tujec med njimi.

Kupujte domače blago!

* Darovi za spomenik kralja Aleksandra
I. pri Sr. Juriju ob Štavnici. Druga zbirka
prispevkov za spomenik kralju Aleksandru
I. ki bo slovesno odkrit 30. maja: Hrašo-
vec Ivan, inž. podporočnik, 100; Kolar-
Majcen, učiteljica, Marenberg 25; Kolar
Franjo, višji davčni kontrolor, Ptuj, 50; dr.
Borko Jakob, direktor drž. žel. v p. 100;
Domanjko Karel, morn. podporočnik, 100;
Matija Vrbnjak, višji poštni svetnik in pok.
50; Stramič Roman, paznik kaznilnice Ma-
ribor, 50; Franjo Korošak, narednik-vojnič.
Skopje, 100; Joško Hrašovec, trg. pomoč-
nik, Ptuj 50; Pepca Vuković, Murska So-
bota, 30; Karel Mavrič, šol. upravitelj, Gor.
Radgona, 100; Ferenc Jakob orožnik, Mur-
ska Sobota, 50; Liza Serajnik, prof. glas-
be, Maribor, 60; neimenovan iz Ljubljane
50 Din. Prosimo vse rojake in prijatelje
do katerih smo se obrnili s prošnjo za
prispevek, da se čimprej odzovejo našemu
klicu, ker čas hiti in naš 30. maj je blizu!

* Promocija. V sredo dopoldne bodo pro-
movirani na ljubljanski univerzi za doktor-
je prava gg. Zdravko Flis iz Litije, Franc
Jenko iz Jame in Alojzij Zorko iz Velikega
Mraševa. Čestitamo!

* V počastitev spomina pok. ravnatelja
dr. J. Kersnika je prejel Družba sv. Cirila
in Metoda od moške in ženske šentpetrske
podružnice po 806 Din. skupaj 1.610. V po-
častitev pok. mstr. Tomo Župana pa od
letih dveh podružnic po 250 Din. skupaj
500 Din; od podružnic v Litiji 200 Din.
Iskrena hvala!

* Od zbirke, preostale za vence po pok.
dr. Janku Kersniku so darovali njegovi
sošolci-maturanti l. 1900 podpornemu dru-
stvu klasične gimnazije v Ljubljani znesek
200 Din.

* Smrt popularnega Sarajlije. Ob veliki
udeležbi prebivalstva so v Sarajevu po-
kopali bivšega upravnika sarajevske šole
za umetno obrt Jovo Tripkovića, starega
68 let. Pokojnik je bil važna osebnost
nekdanjega starega, poštenega in patriar-
halnega Sarajeva. S svojo dobrodušnostjo
si je pridobil mnogo iskrenih prijateljev.
Mož je imel za seboj burno življenje.
Njegovi starši so hoteli napraviti iz njega
avstrijskega oficirja. Poslali so ga v av-
strijski penzionat v Sarajevu, ki je igral
ravno tako vlogo kakor pri nas Šid-
marka, pozneje pa v kadetnico v Ma-
ribor. Kadetnico je absolviral, postal je
praporščak, ni pa se dal uvrstiti v av-
strijsko vojsko, marveč je sam brez po-
pore staršev dovršil mariborsko trgovsko
šolo. Po izpiti je postal uradnik sarajev-
ske državne bolnišnice. Bil je dober risar,
sam se je vneto izobraževal in tako je po
dolgi letih postal upravitelj šole za
umetno obrt. Udejstvoval se je tudi kot
pisatelj in so imel njegove »Priče i pri-
čice« velik uspeh.

* Zahteve občinskih uslužbencev. Zveza
mestnih in občinskih uslužbencev Jugo-
slavije je imela v nedeljo v Beogradu svo
jo glavno skupščino, katere so se udeležili
delegati zveze iz vse države. Zborova-
nje je vodil predsednik dr. Josip Maro-
vić, ki je prečital najprej pozdravne
brzojave, potem pa obširno poročilo o de-
lu Zveze, ki šteje preko 60.000 mestnih
in občinskih uradnikov in uslužbencev.
Poročilo naglašalo potrebo zakona, ki bi re-
gural službeno razmerje občinskih usluž-
bencev ter bi preprečil kratkotrajne pridobije-
nih pravic in pa tudi veliko krivico, po
 kateri so občinski uradniki in uslužbenci
orodje v rokah raznih politikov. Zakon
naj bi dal občinskim uslužbencem tudi
socialno zavarovanje. Na zboru se je raz-
pravljalo tudi o izpremembah zakona o
mestnih občinah, posebno kar se tiče
točk, ki govorijo o mestnih uslužbencih.
O vsem tem je obširno poročal znani jav-
ni delavec in publicist Slobodan Vidako-
vić. Zveza je sestavila konkretne predloge
za izpremembe zakona o mestnih občinah.
Zborovanje je poteklo v najlepšem so-
glasju in je bila tako izvoljena tudi nova
uprava, ki je le nebitveno izpremenjena
od prejšnje.

* Zolča in jeter, žolčnih kamenih in zla-
tenci urejuje naravna »Franz-Josefova«
grenična prebava in pospešuje iztreblje-
nje črevesja. — Klinične izkušnje potr-
jujejo, da domača pitna kura (zdrav-
ljenje) dobro učinkuje, ako popijemo
»Franz-Josefovo« vodo zmerno s malo
tople vode zjutraj na prazen želodec.

Ogi. reg. br. 1503/1936

* Zanimiva verska tekma v banatski
vasi. Banatska vas Kovacića je bila že
nekajkrat omenjena v listih zaradi re-
kordnega števila porok v enem dnevu. Na
velikem področju te občine se je močno
razširila sekta nazarenov, evangelijska
cerkvena občina pa se trudi na vse na-
dine, da bi odbražala premoč. Nazareni
imajo sicer najrazličnejše obrede, ki jih
opravljajo tajno, samo kadar gre za po-
roko, se morajo zateči h kakim priznani
verozpovedi. Katoliške cerkvene občine
ne marajo in se zato nazarenski svato-
ski pari zatekajo k protestantski cerkvi-
ni občini. Da bi pokazala protestantska
cerkvena občina svojo moč in veljavo, je
bilo v njeni cerkvi nedavno poročeno 10
parov. Na svatbi je bilo po vasi in pastor
kot najvažnejši gost je moral ves dan in
vso noč hoditi od hiše do hiše. Zdar pa so
za nov rekord mnogostevnih porok v
enem dnevu poskrbeli sami privrženci na-
zarenske sekte in pastor je v enem dnevu
poročil 25 parov, ki so pro forma sicer
vpisani v imenik protestantskih verni-
kov, a so drugače vsi navdušeni pristaši
nazarenske sekte. To se je videlo takoj
po porokah. Nobenega svatovanja ni bilo
in novoporočenci so se takoj podali na
svoje delo. Tudi v cerkev niso šli in
neveste prihajali v nedeljskih oblekah,
marveč tako, da je vsak, ki jih je srečal,
mislil, da grede po svojih opravkih.

* Obledela obleke barva v različnih barvah
in plista tovarna JOS. REICH.

KINO IDEAL
Premiera! Premiera!
GEORGE O'BRIEN
v napetem pustolovnem filmu
LOV ZA ZLATOM
Velefilm iz življenja kopačev zlata
po romanu Zane Greya.
Danes ob 16. in 21.15 uri.

* Orkanska nevihta v okolici Karlova.
V nedeljo je divjalo v Plazkem in okolici
orkansko neurje. Najhujše je bilo okrog
poldneva, ko je bil veter tako močan, da
je na cesti prevračal avtomobile in vo-
zeve. Potem se je vsula ploha, a veter
ki ni prenehal, je dež metal v hiše s to-
liko močjo, da je razbijal okna, rušil in
celo raval pa je tudi močna drevesa. Po
nevihti je nekaj hiš ostalo brez krova,
s mnogih streh pa so bili odneseni dimniki
in opeka. Človeških žrtev k sreči ni bilo,
čeprav je vihar prevrnil več vozil s poti-
ni. Najstarejši prebivalec v Plazkem se
ne spominja ob tem času tako hudega
orkanskega neurja. Zanimivo je to, da v
Karlovcu ni bilo ves dan, razen plohe, no-
bene vremenske nepravilnosti.

* Za velikonočni izlet Gorica — Trst.
27. do 29. t. m. se je treba čim prej prija-
viti upravi »Po božjem svetcu«, Ljubljana,
Wolfova ul. 1. Pojasnila istotam brezplačno.

Iz Ljubljane

u— Ljudska univerza v Ljubljani. V sre-
do 17. t. m. bo predaval univ. profesor inž.
Osana o televiziji. Predavanje bodo izpo-
polnjevali poslušalci, da bo vsakdo dobil ja-
sen pojem o prikazovanju slik na daljavo.
Predavanje, ki bo v maji dvorani Filhar-
moničnega društva, se začne ob 20. Vstop
prost.

u— O pomlajevanju bo govoril univ. pro-
fesor dr. Boris Zarnik iz Zagreba drevi ob
20. v dvorani Delavske zbornice. Ob števil-
nih skiptičnih slikah nam bo povedal in
razložil najnovejša o naporih človeštva in
znanosti, da reši ta vedno aktualni problem.
Posetite to predavanje Prirodoslovnega dru-
štva v čim večjem številu!

u— II. produkcija pod naslovom »Učite
se glasbec bo drevi ob 18.15 v veliki filhar-
monični dvorani. Nastopijo gojenci šole
Glasbene Matice klavirskega oddelka, ki
obiskujejo pouk pri prof. Šivicu, prof. Zor-
cu, prof. Strkelju Verbičev in prof. Vogeli-
nikovi, dalje violinskega oddelka in sicer
učenci prof. Ivančiča, Pfeiferja in Staniča.
Na sporedu je 20. točk najrazličnejših lite-
ratur. Pred produkcijo bo imel prof. Pavel
Šivic kratem nagovor pod naslovom »Kaj
si obetamo od pouka na glasbenih zavodi-
h. Jutri bo III. produkcija, na tej pa nastopita
oba ansambla, in sicer mladinski pevski
zbor pod vodstvom prof. Šonea in žoleki or-
kester pod vodstvom prof. Karla Jeraja.
Podrobnosti spored se dobi v knjižarni Glas-
bene Matice za 3. Din. Spored je obenem
vstopnica.

Naš velikonočni šlager!

1. **Cadet Box**
vel. 4,5 x 6
s tremi filmi

samo Din 99.—

2. **Zločljiv foto-aparat na filme**

vel. 6 x 9 z optiko 1:6,3

samo Din 299.—

pri **Foto Tourist LOJZE ŠMUC**
LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA 8

u— Predavanje SPD Ga. M. M. Debelakova je po svojih prvenstvenih vzponih,
zlasti v Spikovi severni steni in v skupini
Montaža, dobro znana ne le pri nas, temveč
tudi pri inozemskih alpinistih. Izvedla je
tudi v Dolomitih več izredno težkih plezal-
nih tur. Predavateljica je članica avstrijskega
Alpenkluba, ki sprejema le najboljše alpiniste
v svoje vrste. Pod okriljem tega kluba je
ga. Debelakova priredila številna predavanja
na Dunaju in v Gradcu. Vei, ki so čitali njene
epise v »Planinskem Vestniku«, dobro vedo, da
zna predavateljica izborni sukati pero. V Ljubljani je
predavala že pred leti o plezalni tehniki in je
takrat veliko število planincev z zanimanjem
sledilo njenim stitno in stvarno dovr-
šenim izvajanjem. Jutri, v sredo 17. t. m.
ob 20. bo ga. Debelakova po daljšem pre-
sledu pripovedovala v dvorani Delavske
zbornice o svojih izvršenih turah v Dolomiti-
h in v Angliji. Vstopnice so na razpolo-
gajo v pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4/I.

u— Društvo Glasbena akademija priredi
v ponedeljek 22. t. m. ob 20. v frančiškanski
dvorani svoj 3. koncert. Abonentom poseb-
ne vstopnice niso potrebne in se pri vstopu
izkažejo z abonentsko legitimacijo. Sode-
lužatelja operni pevec Jože Gostič in prof.
kons. Marijan Lipovšek.

u— Društvo »Soča« Matice v Ljubljani
naznana, da bo prihodnjo soboto 20. t. m.
v obnovljenem salonu pri »Levuc ob pol
21.« zelo zanimivo predavanje sred. šol.
inspektorja g. Ivana Dolence o »Poslanku
in razvoju gledališč. G. predavatelj bo raz-
ložil, kako se je razvilo gledališče najprej
pri starih Grkih, iz kulta boga Dioniza (Bakha)
in kako je potem drama osvojila ves svet.
Podrobneje se bo tudi bavil z zgodovino
slovenskega gledališča. Sočane, prijatelje in
vse cenjeno občinstvo najljubše vabimo
k polnoštevilni udeležbi. Vstop je vsem
prost.

u— Ljubljanski Sokol opozarja in po-
novno vabi svoje članstvo in članstvo ljub-
ljanskih sokolskih društev na družabni večer
v četrtek 18. t. m. v društveni veliki
dvorani v Narodnem domu. Vstopnine ni.
Začetek ob pol 21. Posebna vabilna se ne
bodo razpošiljala.

u— Pevsko društvo Ljubljanski Zvon va-
bi na družabni večer na čast Jožicu in
Jožetom 18. t. m. ob 20. pri Mikliču. Ples.
petje i. t. d.

u— Ne nasedajti sleparju! Slovensko
zdravniško društvo v Ljubljani nas naproša
za objavo: Kakor so nas opozorili neka-
teri člani, se je v Ljubljani pojavila neza-
na oseba, ki hodi k zdravnikom pobirat
članarjino za društvo Vse člane obveščamo,
da nismo nikogar pooblastili za takšen po-
sel, in naprošamo vsakogar, ki bi na nezna-
nega zlikovca pometel naj ga izroči policijski
oblasti. Kakor doslej, se tudi v bodoče
članarjina za Slovensko zdravniško društvo
plačuje po polnočnici.

u— Občinstvo opozarjamo še enkrat na
literarni večer, ki bo drevi ob osmih v
dvorani šentjacobskega gledališča. Naš
priznani gledališki umetnik Milan Skrbin-
šek bo recital bistrografske drame Ivana
Mraka o velikem nemškem pesniku in mi-
slincu Henriku Kleistu. Vstopnice po 2 do
8 din se dobe podnevi v trafikah nasproti
glavne pošte, zvečer pa pri blagajni pred
dvorano.

u— Drevi zaključni plesni venček Jen-
kove plesne šole v Kasini. Vaj najljubše
je vabljeni.

u— Spot kralj in sraka. Čehoslovak Ro-
bert Kellner izvaja v našem mestu svoje
vratolomne akrobacije, pri katerih ni govor-
ja o kakšnem triku, temveč samo o po-
gumni smelosti izvajalca. Prve svoje pro-
dukcije bo akrobati iz Češke izvajal 19. 20.
ter 21. t. m. vsak dan zvečer ob pol 6.
Robert Kellner je po vsem svetu znan
kot letalski akrobati in se je kot tak od-
lično postavil tudi med nami.

u— Uprava policije v Ljubljani opozarja
na razpis, ki je bil objavljen v »Sloven-
skih novinah« glede licitacije za dobavo 100 bluz
in 43 hlač, ki bo 22. t. m. ob 10. pri upravi
policije v Ljubljani.

u— Gradbeni delavci in uredba o mini-
malnih mezdah. V nedeljo dopoldne je
bilo v dvorani Delavske zbornice veliko
zborovanje gradbenega delavstva, na ka-
terem so poročali zastopniki strokovne
komisije Margetič, tajnik ljubljanske
podružnice Zveze stavbanih delavcev Gan-
zitti, gradbeni delavec Hrovat iz Kranja
in bivši strokovni tajnik Leskovek, ki so
ga delavci z živahnim odobravanjem po-
zdravili v svoji sredi. Na koncu je bila
soglasno sprejeta resolucija, ki ugotavlja,
da nova uredba o minimalnih mezdah,
sklepanju kolektivnih pogodb, pomirjenju
in arbitraži ne prinaša stavbniemu delav-
stvu jamstva, da bodo meзде zadostale
eksistencnemu minimumu delavca in nje-
govi družini. Uredba naj se podvrže teme-
ljitji reviziji, preden stopi v veljavo, in si-
cer v tem smislu, da se črtajo določbe o
predpisovanju mezdnih skal ter vse do-
ločbe, ki omejujejo svobodo sindikalnih
akcij in onemogočajo izboljšanje mezd
pri če oddanih javnih delih.

u— Tudi mesarji težijo o krizi. V dvo-
rani OUZD se je v nedeljo dopoldne vršila
redna letna skupščina Druženja me-
sarjev in klobasičarjev, ki jo je vodil
predsednik Franc Zajc, o podrobnem delu
organizacije pa je poročal tajnik Pavle
Dolinske. Druženje šteje blizu 150 članov,
mojstri pa so imeli prijavljenih še 72 va-
jemcev in 171 pomočnikov. Tudi mesarska
obrta, čeprav se zdi od daleč ena najbolj
cvetočih, je od gospodarske krize hudo
prizadeta. V Ljubljani je število mesar-
skih obratovalnic mnogo previsoko za
krajevna potrebe, s čimer se ustvarjajo
samo pogoji za pretirano neelojalno kon-
kurenco. Druženje zahteva, da se olaj-
šajo davčna bremena, da se omeji izdaja-
nje pooblastil za izvrševanje mesarske
obrta in da se na strožji način pobijata
sušmarstvo in neelojalna konkurenca. Na
koncu je bilo med drugim tudi sklenjeno,
da mesarski mojstri opuste pogajanje o
kolektivni pogodbi, ki jo zahtevajo pomoč-
niki.

u— Nezgoda brezposelnega kovaškega
pomočnika. Iz Čelme pri Sentjanu na
Dolenjskem so mestni reševalci pripeljali na
kirurški oddelk 29letnega brezposelnega
kovaškega pomočnika Janeza Prelogarja,
ki je popravil streho na kozo'cu, pa je pa-
del na zemljo in si zlomil desno nogo.

Iz Celja

e— Adamčeva proslava v Celju. Prejeli
smo: Gospodarska kritika, ki se je v »Slo-
venec« dne 22. februarja spravila na »Kaj
prvih tenorij celjske »Glike« najvidnejše
prosimo, da bi si prebral kritiko skladatel-
ja in dirigenta G. Zorka Prelova iz Ljub-
ljane in sicer v »Slovenskem Narodcu« z dne
25. februarja, ki bo najbrž bolj kompetent-
na. Smesna je kritika, da pravi tenor ne
bi zmoget »Kaj«, ki ga še basj lahko dosežejo
Kritik se še splohtja ob sporedu. K temu
pripominjamo, da je bil ta spored predhod-
no predložen g. prof. V. Mirku, ki ga je
odobril, a g. prof. Mirk bo gotovo bolje po-
znal Adamčeva dela, kakor pa mladi g.
kritik. Namen koncerta tudi ni bil, da bi
orislav vsa Adamčeva dela, kajti če bi se
to hotelo, bi bili morali nastopiti solo, me-
šan zbor in pa še orkester. Naj poskusimo
kritik, ki bi rad s moškim zborom vse to
pokazal. Najbrž ne bo to šlo! Zato pa naj
ne kritizira, češar sam ne zmore. — V.L.

e— Recitalistični koncerti večer na-
merava prirediti v Celju sredi aprila šol-
ski upravitelj v pokoku g. Albin Schmid, ki
zbira sedaj neobjavljene narodne in cerk-
vne pesmi. Ima orkester za spremljevanje
ne se neobjavljenih narodnih pesmi, ki jih
bo sam recital. Živkov septet iz Marjor-
ba bo pol po dr. Schwabu in Alojzu Mj.
helčiču harmonizirane pesmi »g. Alojz Srij-
bar iz St. Petra pa bo, kakor narod pred
pol stoletjem, zapel pesem »Na evabih.
e— Mladenci, stanujoči v občini Celje,
rojeni leta 1917 in starejši, ki se morajo
predstaviti letos naborni komisiji in se že-
le kljub temu, da niso pristojni v občino
Celje, udeležiti nabora v Celju se opozar-
jajo na pravačasno vložitev zadevnih pro-
šenj. V smislu § 20. začasnega pravila o re-
krutovanju morajo biti prošnje vložene naj-
kasneje do 15. aprila. Mladenci, ki se že-
le poslužiti te ugodnosti, naj se zgleda na me-
stnem poglavarstvu, soba šte. 6 med urad-
nimi urami od 9. do 12. ter prinesejo s se-
boj kolek za 5 in za 10 Din.

e— Kmetijska nadaljevalna šola v Celju
je zaključila pouk v četrtek. Za zaključek
je predaval višji veterinarski svetnik g.
Stupar o zdravstvu pri živini. Sledilo je
izpraševanje učencev. Vodja kmetijske na-
daljevalne šole šol. upravitelj g. Kramer je
podal šolsko poročilo ter se zahvalil mestni
občini za vzdrževanje šole. Nato sta go-
vila župan in predsednik šolskega odbora.
Vsak učenec je prejel v spomin knjigo
»Sadjar«. V učiteljski zbornici je bila za-
tem čajanka, ki so se je udeležili poleg
učencev tudi gostje.

e— Vsi vojaški obvezniki, stanujoči v
mestu Celju, ki še iz kateregakoli vzroka
doslej niso prisegli zvestobe Nj. Vel. kra-
lju Petru II. naj se zgleda zaradi vpisa v
zadevni spisek med uradnimi urami od 9.
do 12. dopoldne v sobi šte. 6 na mestnem
poglavarstvu. S seboj naj prinesejo voja-
sko izpravo. Rok za prijavo je do 15. ma-
ja.

e— Rekrutni spisek za to leto je gotov
in je od 15. do 31. t. m. na vpogled vsak
delavnik od 9. do 12. dopoldne v sobi št. 6
na mestnem poglavarstvu. Opozarjamo na
razglas o rekrutnem spisku, ki je nabit na
občinskih uradnih deskah.

e— Umri je v soboto v celjski bolnišnici
52-letni davčni služitelj v p. Josip Škorjanc
iz Celja, v nedeljo pa sta umrli 61-letna šil-
vilja Marija Kačeva iz Celja in 47-letna dni-
narica Marija Turinova iz Celja. Na Ostro-
žnem je umrl v nedeljo 70-letni višji je-
tniški paznik v p. Andrej Turnšek v Lo-
krovcu pa 75-letni prevzitar Anton Led-
nik.

e— Redni občni zbor moške in ženske
podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda v
Celju bo 17. t. m. ob pol 20. v klubovi sobi
Celjskega doma. Članstvo je vljudno vablje-
no, da se ga udeleži v čim večjem številu.

KINO

TEL. 21-24 **MATICA**

Grandiozno filmsko delo

BEETHOVNOVA VELIKA LJUBEZEN

njegovo delo in njegova bolest

Harry Baur

Danes predstave samo ob 16. in 21.15 uri.

Predstava ob 19.15 odpade radi koncerta.

TEL. 27-30 SLOGA

DANES POSLEDNJIČ!

Pustolovni film

ORIENT

Garry Cooper in Madeleine Carroll

TEL. 22-21 UNION

Najlepše filmsko delo v režiji G. Bolwaryja

DEKLISI INTERNAT

(Princesa Dagmar)

Angela Salköer Raoul Aslan

P

Vitez žalostne postave pomaga braniti Madrid

Ko je Miguel Cervantes ustvarjal svoji nesmrtni postavi dona Kihota in Sanča Panse, si gotovo ni predstavljal, da bo spomenik s kipoma njegovih junakov v l. 1937 rabil njegovim rojakom za barikado

Ženska leti okolu sveta

„Leteči laboratorij“ med nebom, zemljo in morjem
Spremljavo samo nad Tihim oceanom

Amelija Earhardtova, slovit ameriška letalka, ki je večkrat preletela Atlantski in Tih ocean in si priborila več rekordov, se je 15. t. m. dvignila v Oaklandu za polet okolu sveta. Tega poleta pa ne namerava izvršiti tako kakor pokojni Willy Post, ki je svet preletel v 7 dneh 8 urah 49 minut, temveč bo sledila kolikor mogoče ravniku. Za svoj poskus ima na razpolago dvomotorno kovinsko letalo s skupaj 850 k. s., ki ga imenujejo tudi »leteči laboratorij«. Aparat je opremljen z najmodernejšimi izumi in najbolj dovršenimi precizijskimi napravami: z girokompom, brezžičnim oddajnikom in prejemnikom, in pred vsem z avtomatom, ki letalki dovoljuje, da med poletom lahko spi.

Amelija Earhardtova, ki jo zavojo njene preseljenjive polobnosti z Lindberghom imenujejo tudi »Lady Lindy«, bo razen v prvih treh etapah izvršila ves polet sama. Spočetka jo bo spremljal stotnik Manning. Proga bo obsegala 45.000 km, od tega 15.000 km nad morjem. Prvi del proge, od Oaklanda do Honoluluja, znaša 3800 km. Ta del je letalka v nasprotno smer že nekoč preletela. Nje nadaljnji cilj je samotni otok, ki je izgubljen 3000 km dalje v Pacifiku. To je otok Howland. Naslednja proga je najdaljša na vsem poletu, merila bo namreč 4100 km in pojde od Howlanda preko Pacifika do Lee, kjer so novogvinejski zlati rudniki. Tam se bo drugi pilot, letalec

Lastnik devinskega gradu je umrl

Na Devinskem gradu blizu Trsta, kjer je še pred tridesetimi leti nabiral pesnik Anton Askerc snovi za svoje »Jadranske bisere«, je zdaj umrl gospodar graščine knez Alessandro della Torre e Tasso v 56. letu svoje življenjske dobe. Oče pokojnika je bil češkoslovski veleposestnik grof Turn-Taxis, njegova mati pa je bila iz rodbine Hohenlohe ter jo je vezalo veliko prijateljstvo z nemškimi pesniki Rilkejem, ki ji je posvetil svoje toplo občute. ne »Devinske elegije«.

Pokojni gospodar Devinskega gradu je bil dvakrat ožen. V prvem zakonu je imel za ženo princeso de Ligné, za drugi zakon pa si je poiskal neenakorodno družico v osebi ločene grofice Matuške, Američanke, ki se je pisala z dekliskim imenom Holbrock-Walker in je bila doma iz Detroita. Ko so začeli Italijani potujčevati imena v novih pokrajinah, je moral tudi Turn-Taxis zamenjati svoj stari priimek za novega. Narodili so ga ja Torre-Tassa. To je bilo l. 1923, deset let pozneje pa je dobil naslov Devinskega vojvode.

Devinski gospod je imel iz prvega zakona tri otroke in najmlajša hči iz te zveze, princesa Margareta, je omožena s princem Gaetanom Parmskim, bratom bivše avstrijske cesarice Zite. Rodbina Turnov-Taxisov je prav za prav langobardskega porekla in šteje med svoje prednike tudi pesnika Torquata Tassa. Devinski grad leži narodnostno na slovenskih tleh in naši ljudje so njegovega gospodarja dobro poznali. Bil je velik prijatelj narave in je zapustil zbirko žuželk, ki šteje kakšne štiri milijone primerkov.

Točno plačuj »Jutru« naročnino
Varuj svojem zavarovalnino

Podpisovanje oborožitenega posojila

Oborožitevno posojilo, ki ga je razpisala Blumova vlada v Franciji, je imelo nepričakovani uspeh. Pred okenci pariških bank se je tlo ljudi, ki so podpisovali visoke vso

Časnik s 1000 stranmi

Jubilej nekoga newyorškega lista bodo proslavili na pravi ameriški način. List namerava izdati slavnostno številko, ki bo obsegala tisoč strani teksta, ne vsehvi oglasne strani.

Seveda bo ta številka na zunanji bolj podobna kakšnemu srednjeveškemu foliantu nego dnevnemu listu. Na tisoč straneh bodo priobčili tri kompletne romane, eno dramo in sto kratkih zgodb. Nadalje bo številka obsegala tudi dnevna poročila in reportaže. Bralci bodo imeli mnogo dela s to čudno številko. Če se bodo hoteli površno seznaniti z njeno vsebino, bodo morali izgubiti nekoliko dni.

Umetni kavčuk za balone

V Fortu Sillu v ameriški državi Oklahomi delajo ta čas poskuse s privezanim balonom, ki mu je plašč izdelan iz umetnega kavčuka, »duprena«, kakor se ta snov imenuje. Kakor pri uporabi naravnega kavčuka sestoji balonski plašč iz dveh plasti bombazevine, med katero leži plast umetnega kavčuka.

Dosedanji poskusi so pokazali, da se izgubi iz balona v štiri in dvajsetih urah na vsak štirjaški meter plašča samo 1 liter in največ 3 litri plina, dočim propuščata naravni kavčuk v istem času 15 do 19 l. Videti je tudi, da je umetni kavčuk dosti trpežnejši nego naravni.

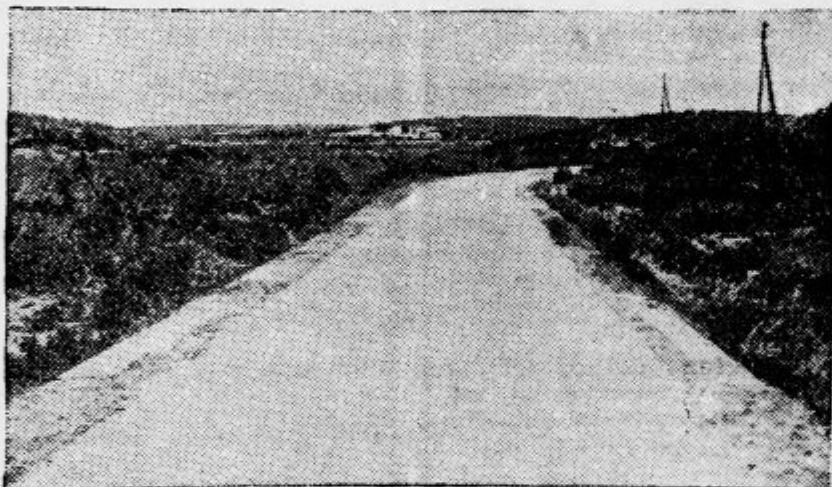
Magnetne obleke

Neka pariška modna trdka je spravljala na trg obleke, ki nimajo nič gumbov. Gumbi bi bili tudi odveč, kajti ob blagu so pritrjeni majhni magneti, ki opravljajo delo gumbov in pritiskačev. Imajo to prednost, da odpade zapenjanje in odpenjanje. Prednosti so še druge, n. pr. ta, da ne prideš s takšno obleko nikoli v neprijeten položaj, da bi moral priti kakšen gumb, ko imaš najmanj časa. Magneti so pritrjeni na obleke v podobi lepih okraskov. Stvar bo nemara prodrla, kajti prvo serijo takšnih oblek, ki jih je modna trdka izdelala, je razprodala v dveh dneh.

Jim in Amy Mollison se ločujeta

Angleški letalec Jim Mollison je izjavil novinarjem, da je vložil prošnjo za ločitev svojega zakona. Amy in on se bosta udeležila letošnje letalske tekme New York — Pariz, toda ločeno vsak s svojim letalom.

Avtostrada Egipt—Tunis

Mussolini odprta te dni avtostrado Egipt—Tunis. Ta cesta meri v dolžino 1822 km ter ima velik strateški pomen

Zaljubljena v nuno

Učenka je skušala ugrabiti svojo učiteljico

21-letna Helena Sulcova je obiskovala osnovno in srednjo šolo uršulinskega samostana v Pragi in se je pri tem po vseh pravih zaljubila v svojo 41-letno učiteljico, sestro Ljudmilo. Tudi potem, ko je šola dovršila, je nuno skoraj vsak dan obiskovala, tako da so postali učiteljica in obiskovalna zadnje nadležni in je poskrbela, da so Heleni vstop v samostan prepovedali.

Dekle je tedaj napravilo načrt, da nuno ugrabi. Priskrbeli si je ključ za samostanska vrata in kloroforma, s katerim je ho-

tela svojo bivšo učiteljico omamiti. Spravila bi jo nato v avto in jo odpeljala k svojim sorodnikom v okolico Prage, katere je obvestila, da jih obišče za nekoliko dni z neko učiteljico, ki je potrebna malo oddaha. Za svoj načrt je pridobila tudi dva nedorasla fantja, ki pa sta se v zadnjem hipu prestrašila in vso stvar sporočila policiji. Ko je Sulcova privzela pred samostanska vrata, so jo že čakali kriminalni uradniki. Aretirali je niso, vendar jo bodo dali v opazovalnico, da jo psihiatri preiščejo.

Plinske maske za konje
Zaklonišča za živali v bodoči vojni

Lastniki dirkalnih konj v Newmarketu na Angleskem so sklenili, da se bodo pridružili oborožitvenemu programu svoje vlade in da bodo za primer letalskih napadov zavarovali svoje hleve in živali. Strokovnjaki jim pripravljajo sedaj posebne plinske maske za konje.

To pa ni lahka stvar, kajti če hočeš žival popolnoma zaščititi pred učinki strupenih plinov, ji moraš dati popolno in nepropust-

no »oblačilo«. Takšno oblačilo pa je prav tako težko nositi, kakor narediti. Zato premišljajo sedaj o tem, da bi poleg običajnih mask gradili tudi varne hleve, v katere bi se skrili konji s svojimi trenerji v primeru letalskih napadov.

Med svetovno vojno so Nemci Newmarket, ki leži med obalo in Londonom, večkrat bombardirali. Na velikonočni ponedeljek 1916. je n. pr. letalska bomba ubila slovitega dirkalnega konja. Mardi Grasa, V bodoče kaj takšnega ne bo več mogoče, kajti konje bodo spravljali v podzemeljske zaklone.

Moda v znamenju kronanja

Delfinovo modre obleke z vlečko za ženske

Te dni so prejeli modni vojskovodje vseh prestolnic na svetu iz Londona natančen opis oblačil, ki jih je izbrala ali dovolila angleška kraljica za dneve kronanja. Elegantne dame vseh celin bi svoje letošnje nove obleke rade prilagodile oblekam ob priliki kronanja angleškega kralja, zato so velike modne hiše v New Yorku in Parizu zadržale predvajanje svojih pomladanskih modelov, da bi počakale na odločitev angleške kraljice. Načrti kraljičin modelov so sedaj že odšli v svet. Toda londonska modna trdka, pri kateri je kraljica izbirala, je že prej telefonirano odgovarjala na nešteta vprašanja modnih trdk drugih, ki bi rade začele z delom. Se preden bi dobile načrte.

Kraljica je izbrala za mlade ženske delfinovo modro obleko z vlečko in pasom s kristali in biseri. Posebnost te obleke je, da iz rez na ramenih, ki spominja na modo iz viktorijanske dobe. Za neveste je dovolila kraljica oblačilo iz zlatega brokata z okrasom kristalnih cvetk na lilkah in vlečko iz zlatega laméja. Drug model je iz šifona biserne barve z ročnimi vzorci in s

ploščicami iz bisernice. Ta model se tesno prilega telesu. Za mlada dekleta, ki se prvič predstavijo na dvoru, je določeno oblačilo iz snježnobelega svilnega tla z bisernimi in kristalnimi vzorci. Predpisane so dolge, bele rokavice, ki bodo segale čez komolce. Kraljica je dala nadalje sporočiti, da si ne želijo nobene izrazite note v kakršnemkoli oblačilu.

Nič več nemškega pozdrava

Nemški poslanik v Londonu von Ribbentrop se je te dni udeležil čajanke, ki jo je za diplomatske predstavnike pri londonski vladi priredil kralj Jurij VI. Na čajanko je prišlo kakšnih sto diplomatov. Splošno se je opazilo, da je Ribbentrop topot opustil hitlerjevski pozdrav. Podredil se je popolnoma predpisom angleške dvorne etikete.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

On: Zakaj so lepe ženske vedno neumne?
Ona: Nu, lepe moramo biti, da se morejo moški v nas zaljubiti, neumne pa zato, da se moremo mi zaljubiti v moške.

Odhod proti Libiji

Mussolini se vkrca v Gacti na križarko »Polca«

Bombna letala so hitrejša

Dieselov stroj namesto bencinskega motorja

Brzine letal neoprestano rasejo. Še pred nekoliko leti je veljala brzina 250 km na uro za lovsko letalo kot popolnoma zadostna. Moderni aparati so to brzino skoraj v vseh deželah podvojili. Danes izdelujejo za to rabo samo enokrovnike, ker jim zrak nudi manj upora. Obenem z brzino skušajo povečati tudi akcijski radij. To ni lahko. Izboljšanje aerodinamičnih lastnosti kril zahteva namreč relativno podaljšanje teh kril, po drugi strani pa povečuje podaljšanje teže in zmanjšuje akcijski radij.

Znanost v tej zadevi še ni našla prave rešitve. Posebno pozornost obračajo tudi problemu, kako bi se zmanjšala poraba goriva. V tem pogledu obeta nadomestitev sedanjega bencinskega motorja z Dieselovim motorjem velik napredek. Specialno za vojaška letala je tudi potrebno povečati njih sposobnost za dvig v velike višine. Tu ne gre samo za zmanjšati zračni upor v višjih ozračnih plasteh, kar daje večjo brzino, temveč tudi za to, da se letalo varuje pred izstrelki obrambnih topov in da postane manj vidno ter slšno.

Sedaj pa se je v gradnji vojnih letal pokazala nenavadna situacija, da so bombna letala dosegajo danes povprečno brzo 375 do 425 km na uro. Gre za dvomotorne stroje, ki morejo prenašati po eno to bomb brez pristanka 2000 do 4000 km daleč. Pri tem se dvigajo v višino 8 do 9 in pol kilometra. Včasih je bila brzina bombnih letal za tretjino manjša od brzine lovskega letal, danes ni več tako. Lovska letala bi morala brzeti s hitrostjo 600 km. Toda mednarodni rekord za kopna letala ne znaša doslej, kakor znano, nič več nego 567 km. Konstruktorji poskušajo vse kako na razne načine, da bi spravili lovška letala v potrebno prednost. Poskuse pa ovira med drugim dejstvo, da potrebuje moderno lovsko letalo za boj proti bombniku topove, kar povečuje njegove razsežnosti in zmanjšuje brzino ter gibčnost. Najmodernejša evropska in ameriška lovška letala letajo z brzo 450 do 475 km na uro, imajo torej glede tega zelo majhno prednost pred bombniki.

35 let je živel pod zlaganim imenom
Hude pravne posledice za ženo in otroke

V Aachenu je neki mož živel 35 let pod napačnim imenom. Odkritje njegovega sleparstva je imelo za posledico celo vrsto zamotanih pravnih položajev.

S svojo ženo je živel mož namreč v divjem zakonu, v katerem se mu je rodilo sedem otrok. Ker pravno ta zakon sedaj ne obstoji več, in nosijo tudi otroci napačno

ime, morajo prevzeti ime svoje matere. Ta je med tem izgubila svoje nekdane holandsko državljanstvo, tako da so tudi otroci brez državljanstva. Naknadna poroka tega ne more spremeniti, ker so vsi otroci polnoletni. Kaj je moža privedlo do tega, da je toliko let skrival svoje pravo ime, še ni popolnoma dognano.

Ladje zvejo na pomoč

Angleška ladja »Lord Erntes« kliče na pomoč pri Flamboroughu (Yorkshire). Vihar in razburkanost morja sta vrgla ladjo na obrežje, kjer se je potopila. V zadnjem trenutku so rešili posadko 15 mož in kapitana

Demanti v Britski
Guyani

Poročilih iz Georgetowna v Britski Guyani so v tej deželi v zadnjih tednih našli na izredne demante. Našli so jih delavci, ki so bili zaposleni pri gradnji neke ceste skozi karatih. Našli so pa štiri kamne, izmed katerih je največji tehtal 203 karate, drugi pa 93, 23 in 18 karatov. Ko se je razširila vest o teh najdbah, se je polastila prebivalstva Georgetowna prava diamantna mrzlica. Tisoči ljudi so odšli v pragozd in rijejo po vsej okolici najdišča.

Obvezen vojaški pozdrav

V Moskvi je izšel 9. marca ukaz, ki določa, da so vojaški rdeče vojske dolžni pozdravljati častnike. Doslej takšno pozdravljanje ni bilo obvezno.

A NEKDOTA

Dramatik Sumarokov je zelo cenil pesnika Barkova kot izobraženega in bistrega kritika in mu je bilo mnogo všeče na pesnikovem mnenju. Barkov se mu običajno ni laskal, nekoč pa je prišel k Sumarokovu ves navdušen in je že s praga oznanjal »Sumarokov je velik mož. Sumarokov je prvi ruski pesnik. Razradošen mu je dramatik takoj pripravil malo zakusko in mu natočil zvrhano čašo vodke. Barkovu je šlo menda samo za zakusko in za pijačo, kajti, ko se je najedel in napil, je prostodušno izjavil: »Več, Aleksander Petrovič, zlagal sem se ti. Prvi ruski pesnik sem jaz, drugi je Lomonosov, ti si šele tretji.« Sumarokov toliko da ni ubil Barkova.

VSAK DAN ENA

»Gospod plačilni, imejte no z njim malo potrpljenja in ne pozabite, da je po poklicu — igralec šaha...«

(Everybody's weekly)

Kulturni pregled

Pia in Pino Mlakar

Peljal sem se v Zürich, da vidim najnovejši balet Pije in Pina Mlakarja »Srednjeveška ljubezen«. Vsaka nova tvorba Mlakarjev pomeni za mednarodni umetniški svet dogodek, ki privabi gledalce iz vse Evrope, Nemčije in Francije, in ki je predmet najaktualnejše debate ne le v umetniških krogih, nego povsod tam, kjer ljubijo Talijo in Terpsihoro. Mlakarjema se je »Srednjeveška ljubezen« posrečilo nekaj, kar je svet od grških časov malokdaj doživel. Ni to sket, pantomina, mala dogodiščina zaljubljenega harlekina, marveč velika drama, ki v klasični arhitekturi zajame človeka do dna notranjosti, ga pelje skozi vse psihološke zapletitve tja do tragedije in ki končno objljuje vse presunljivo dejanje »rajsko aureolo«.

Vsak balet je štel legio sodelavcev in balet. In Mlakar? Bil je šest Pia, Pino in štiri baletke. Scena? Za ozadje siv zastor, na odru enostaven podest (2 praktična in deska počen). To je vse! Želela sta, da pošteno pokažeta čisto plesno umetnost, brez umetnih odskih pripomočkov, teatralnih efektov, četudi je imel Mlakar vse to v malem prstu bolj nego kdorkoli. Toda podest! »Ah nimate podesta, gospod mojster?« »Nimamoc.« »All Théâtre Champs Elysées res nima niti podesta?« »N' existe pas!« In naš balet je bil brez podesta nemogoč, ker bi naj simbolično delil oder v dva prostora. Generala se je kljub temu vršila brez podesta.

Mlakarjema je padal pogum. Obrnila sta se po svet tistemu ljubenzivemu arhitektu (Mr. Landaux). Vprašal je takoj Mlakarja: »Koliko napitnine pa sta dala odrskemu mojstru?« »Nobene, saj je vendar honoriran.« »Ja seveda!« se je zasmel poln razumevanja Mr. Landaux. Nato je dobil mojster cigare, delavci cigarete. »Ali imate podest?« »Mais naturellement Monsieur!« Ta podest je bil torej obljubljen šele za predstavo, do tedaj pa ga Mlakarja nista niti videla, kaj šele preizkusila. Upali smo torej, da bo podest dober.

Konkurz je bil razdeljen na tri zaporedne gala predstave. Cene so bile izredno visoke, publika izbrana. Prvi večer. Pariška publika izžvižga pet svojih francoskih baletov (manifestira svojo nepristranost). — Pri enem, ki je bil na Wagnerjevo glasbo, je bil sledeči incident: Na prvi galeriji vstane gošpod in zakliče na ves glas: »Das ist eine Entwürdigung Wagners. Wir Deutschen lassen uns das nicht gefallen!« Parizani so žvižgali najprej Nemcu, potem pa še francoskemu baletu, ki je bil res nemogoč, kljub temu, da si je nadel posvetilo »En souvenir de Anna Pavlova«. Ameriškiemu baletu so se grohotali tako od srca, da je začela primabalerina na odru jokati. Njen ameriški partner, kolos, jo je odnesel hladnokrvno za kulise, sam pa plesal mirno dalje. Na drugem večeru so imeli Rusi precejšen uspeh predvsem zaradi kolosalne tehnike skokov in ker so vse galerije kupili pariški Rusi. Lep uspeh je žela skupina Hellerau-Luxemburg. Proti koncu večera Mlakarjev »Un amour de moyen-âge«. Podest so res dobili, toda kakšen! Deske so se krivile, praktičkabi se so gurali v obe smeri, deske so bile hrapave in neodete) kar onemogoča vrtenje pri plesu) in k vsemu temu je bil ves podest nagnjen po vsej naprej (kar spravlja ravnotežje v nevarnost).

Mlakarjevi so se držali pogumno in niso pokazali nikakršne zadrege publiki, četudi so morali marsikaj improvizirati. Publika je sprejela balet s toplim prizmanjem. Tretji večer so bili med drugimi baleti Nemci, reprezentirani po Kurt Jooss-u (Volkswankbühne-Essen) z izredno aktualnim antimilitarističnim baletom »Zelena miza«, ki je groteskno pokazal gospodo pri zeleni mizi, ki familijsko sklepa o vojni, na drugi strani pa vse strahotne posledice pokolja, na koncu pa se gospoda pri zeleni mizi seveda pobrati. Balet je bil sijajen v zamisli in tehnično frapantno dobro izpeljan. — Po zadnjem baletu je bil vrinjen odmor, po katerem je jury javil svoje rezultate. Prvo oceno je dobil Kurt Jooss, kot zastopnik esktrmistov, drugo ceno šola Hellerau-Luxemburg (s tem je pokazal jury, da ima razumevanje tudi za zmernejše smeri), tretjo ceno Pia Pino Mlakar ter še nekoliko drugih. Ogromna večina baletov sploh ni prišla v poštev. Bili so torej zelo strogi v izbiri. Mlakarja sta prejela svojo kolajno čisto mirno, zavedajoč se, da bi bil uspeh pod boljimi pogoji sigurno drugačen.

Baleti so se porazgubili po nočnem Parizu ter se predali veselju, četudi niso uspeli na odru. Mlakarjeve baletke pa so morale, revice, takoj po nastopu na vlak in domov, da si prihranijo stroške hotela. Mi trije pa smo šli trudni domov. Prihodnje jutro je poiskalo veliko pariško gledališče Mlakarja ter mu nudilo večmesečno gostovanje za ves balet, toda njegov balet je bil že čez mejo. Tudi Pia in Pino sta se peljala na zaslužni počitek v Dalmacijo, jaz pa dalje na Dansko, v Kopenhagen.

Med temi petimi leti sta Mlakarja postala priznana umetnika v tujini in uživata vse simpatije javnosti. O tem živo priča poset vseh baletnih večerov. Prisostvoval sem peti predstavi in bila je razprodana brez posebne publicitete. Le mi, rojaki preidemo take svetle dogodke našega umetniškega življenja tako malomarno, da mora zaboleti tudi le gol čut najboljše pravice ljubezni, če že ne narodni ponos. (Mlakarjev uspeh s »Srednjeveško ljubeznijo« je pri nas zabeležilo samo »Jutro«. Ured.)

In zopet se peljeta Mlakarja v domovino. Zagreb ju je pozval na enomesečno gostovanje. Do zadnje minute sta delala v Zürichu, komaj sta našla kaj časa za popotne priprave. Le še pičli dve uri sta manjkali do odhoda vlaka, in kovčki so še bili prazni. Toda motil sem se. Zaupam vam, kaj sem videl na dnu Pijinega kovčka: v okroglem okvirju sličica zlato se smehljajočega deteta, Veronike, ki osrečuje njun zakon in ki jo težko zapuščata v Zürichu.

Drago M. Štjanc.

Zapiski

Is literarnega življenja v Jugoslaviji. Pod tem naslovom prinaša »Literarni Novinec« glasilo Evropskega literarnega kluba v Pragi, dopis svojega sodelavca B. Borke.

Is srbskohrvatske književnosti. V izdaji beograjske založbe »Nolit« je izšla reportaža o španski državljanski vojni iz peresa znanega francoskega pisatelja Jeana Richarda Blocha »Španija«. Gerka Kohn je izdal zbirko literarnih študij Mirka Željeza »Dvadeset vek«.

Ruski pisatelj Evgen Zamjatin je umrl minule dni v Parizu. V inozemstvu se je mudil zadnjih pet let, odkar je kot nekomunist prišel navzkriž s sovjetsko službeno kritiko odnosno z vladajočimi krogi, ki pa so mu dovolili odhod v inozemstvo. Ostal je lojalen nasproti sovjetski Rusiji, toda svojih dvomov o komunizmu ni prikrival. Zamjatin je bil po poklicu ladijski inženir, specialist za gradnjo ledolomilcev. Z literaturo se je prišel intenzivneje baviti med svetovno vojno. Posebno so ga zanimali problemi individualistične inteligence v socialistični družbi. Njegov utopično-ironični roman »Mič ni smel iziti v Rusijo, ker

drastično opisuje zmehčanizirano življenje v kolektivni družbi. Zamjatin je umrl v starosti 53 let.

Mednarodni kongres na antropologijo in praeistorično arheologijo bo letos prve dni septembra v Bukarešti.

Poljski kmetje nagrajeni s literarno nagrado. Literarna nagrada poljskega tednika »Wiadomości Literackie«, ki zbira v svojem krogu elito poljskega duhovnega življenja in čigar žiri tvorijo najpomembnejši poljski pisatelji, je letos podeljena zborniku »Pamiętniki chłopów« (Spomini kmetov). Ta zbornik so pisali sami kmetje in se v nekaterih sestavkih povzpeli na nadpovprečno višino. Čeprav so za nagrado »Wiadomości Literackie« tekmovali razni ugledni poljski avtorji, so se člani žirija naposled odločili za to edinstveno knjigo v poljski literaturi, ki je tudi že v inozemstvu zbudila pozornost.

Dve zanimivi predstavi v Berlinu. Nedavno so v prejšnjem Reinhardtovem gledališču v Berlinu »Deutsches Theater«, čigar protektor in propagandni minister je dr. Goebbels, uprizorili Schillerjevega »Don Carlosa«, znano svobodoljubno dramsko pesnitev. V trenutku, ko pravi markiz Poza kralju: »Dajte nam svobodo mišljenja«, so nastale v gledališču dolgočasne burne ovacije. — V gledališču Unter den Linden so

S P O R T

Medklubska tekma v slalomu na Golteh

Letošnja muhasta zima ni hotela biti niti v nedeljo 14. t. m. naklonjena Celjanom, ki so krenili na Golte. SK Celje je priredil v nedeljo zaradi pomanjkanja snega v dolini medklubsko tekmo v slalomu una Golteh pri Mozirski koči. To je bila edina letošnja slična prireditve, pa še ta je bila izvedena ob izredno slabih vremenskih prilikah. Ves dan je močno deževalo, razen tega sta se močan veter in gosta megla ovirala tekmovalce, ki se jih je prijavilo od vseh celjskih klubov 23, in sicer 10 seniorjev in 13 juniorjev. Zaradi vremenskih ovir je bilo treba prvotno do ločeno progo skrajšati na polovico, tako da je merila 300 m z višinsko razliko 120 m, vrtič pa je bilo 26. Maloštevni sodniški zbor je izvršil svojo nalogo v redu. Organizacija tekme je bila brezhibna. Popoldne je načelnik smuške sekcije SK Celja geometer g. Šmid v Mozirski koči razglasil rezultate in razdelil darila.

Kot zmagovalce je prejel krasen pokal SK Celja Fric Jelen (Smuč klub Celje), ki je presmučal progo v času 1:53,3, drugi je bil Dušan Gradišnik (SPD Celje) 1:56,1, ki je dosegel v drugem teku najboljši čas dneva 54,8, tretji je bil Herman Tkalcich (Olimp, Celje) 1:59,3, četrti Zvonko Meštrov (SPD Celje) 2:00, peti pa Drago Zadravec (SK Lasko) 2:00,9. Klubski prvak SK Celja je postal Feri Pleteršek. Juniorji so morali presmučati nekoliko olajšano seniorsko progo enkrat in so dosegli sledeče rezultate: 1. Valter (Olimp) 0:59,2; 2. Fric Dvorščak (Olimp) 1:07,3; 3. desetletni Pepček Ševčar 1:13; 4. Viktor Volček (SPD); 5. Robert Krell (Smuč, kl. Celje). Juniorski prvak SK Celja je postal Janko Božič.

Razpis

tekme v smuku in slalomu na Peci
Zimsko-sportni odsek SPD Mežica—Črna razpisuje za petek na Jožefovo dne 19. t. m. svojo tradicionalno medklubsko tekmo

za prehodni pokal PECE za seniorje in juniorje. Tekmuje se po pravilih JZSS in imajo pravico starta vsi pri JZSS verificirani člani. Proga je dolga ca. 2 km z višinsko razliko 450 m. Start je ob 11. na Kordeževi glavi vrh Pece, cilj pa na sedlu nad Uletovo kočjo. Z medklubsko tekmo je zveza tudi tekma za prvenstvo koroskega zimskosportnega podsaveza.

Prijavnina za obe tekmi znaša skupaj 10 Din. Prijave se sprejemajo do 8. zjutraj na Jožefovo v Uletovi koči na Peci, nakar bo žrebanje števil. Po tekmi je razglasitev uspehov in razdelitev daril: zmagovalce prejme častno diplomu ter obdrži pokal za tekoče leto, II. in tretje plasirani prejme častno diplomu. Juniorji prejmejo tri častne diplome. Razen tega prejme še najboljši plasirani član ZSO—SPD Mežica—Črna častno darilo.

Tekma bo pod vodstvom ZSO—SPD Mežica—Črna s sodelovanjem KZSP. Tekmovalo se bo kombinirano v smuku in slalomu. — Ker je zapadlo zadnje dni preko 1 m svežega pršča na staro podlago, bo smuka idealna.

Vabljeni vsi, tekmovalci in gledalci, kajti Peca je še vsa v snežni belini!

Razpis

slaloma za prvenstvo banovine in MZSP pri Mozirski koči

Zimskosportni odsek savinske podružnice SPD v Celju razpisuje tekmo v slalomu za prvenstvo dravske banovine in obenem za prvenstvo mariborskega zimskosportnega podsaveza. Tekma bo v nedeljo 21. t. m. pri Mozirski koči na Golteh s pričetkom ob 9. dopoldne. Tekmuje se po pravilih JZSS. Pravice starta imajo v konkurenci vsi verificirani člani klubov in društev iz dravske banovine, izven konkurence vsi drugi pri JZSS verificirani tekmovalci. Prijavnina znaša 10 Din. Prijave je treba poslati do 19. t. m. na naslov: Savinska podružnica SPD v Celju. Prijava je možna tudi na dan tekme do 8. zjutraj v Mozirski koči, vendar samo proti plačilu dvojne prijavnine. Žrebanje startnih števil bo v nedeljo 21. t. m. ob 8. zjutraj v Mozirski koči na Golteh. Nagrade: Tekmovalci ki doseže 1 mesto, prejme na-

Ljubljenec občinstva... očara s svojim elastičnim korakom in sigurnim nastopom. Zvesti pomočniki pri tem so mu

PALMA

GUMI-PODPETNIKI

JUGOSL. IZDELEK

Dobe se pri vsakem čevljarjem mojstru!

po dolgem presledku zopet uprizorili Smetanovo »Prodano nevesto«. Prva predstava, prav kakor naslednje, zaznamujejo izreden uspeh in so že v naprej razprodane.

slov »Prvak dravske banovine v slalomu za leto 1937«, zmagovalce iz področja MZSP pa dobi naslov »Prvak Mariborskega zimsko sportnega podsaveza v slalomu za leto 1937«. Zmagovalci prejmejo tudi častna darila in diplome. — Za tekmovalce ki se prijavijo do 18. t. m. bodo v Mozirski koči rezervirana brezplačna ležišča za noč od sobote na nedeljo.

Razpis

prvenstva GZSP v alpski kombinaciji na Vršču

GZSP razpisuje svoje prvenstvo v alpski kombinaciji (smuku in slalomu) za 20. in 21. t. m. na Vršču v izvedbi SPD Kranjske gore, in sicer z naslednjim sporedom: Sobota, 20. t. m.: Točno ob 15. start za smuk na sedlu pod Mojstrovko — cilj na Klinu. Nedelja 21. t. m.: Točno ob 11. start za slalom v plazu pod Mojstrovko (vodstvo tekem si pa pridržuje pravico — prenesti to tekmovalce na drug teren, vendar bo v tem primeru vse pravočasno objavljeno. K slalomu bo prepuščenih samo prvih 25 tekmovalcev s tekme v smuku.

Določila. Tekmuje se v razredih in po pravilih ter pravilnikih JZSS. Vsak tekmovalce se mora izkazati z verifikacijsko izkaznico, ki mora biti potrjena o zdravniškem pregledu za tekoče leto. Prijavnina znaša Din 5.— za tekmovalca, ki jo je treba skupno s prijavnico poslati tajništvo GZSP — Jesenice, najkasneje do 18. t. m. Na zakasnele prijave se ne bo oziralo. Žrebanje startnih števil bo točno eno uro pred pričetkom tekmovalca v Erjavčevi koči na Vršču. Točno pol ure pred pričetkom vsakega tekmovalca bo na startu opisan razglasitev tekmovalne proge. Opozorjamo da vsak tekmovalce nastopi na lastno odgovornost. Vsi do 18. t. m. prijavljeni tekmovalci bodo nastanjeni v koči na Gozdu, prenočnica v zakurjenih sobah znaša Din 10.—; ostali tekmovalci, ki ne bodo pravočasno prijavljeni, bodo nastanjeni v Erjavčevi koči na Vršču. Cena prehrane v koči na Gozdu: zajtrk s kruhom 4 Din, kosilo Din 12.—, večerja Din 6.—.

Prvi, drugi in tretje plasirani v alpski kombinaciji dobijo razen častnega naslova še savezno priznanico, kakor tudi prvi v smuku in prvi v slalomu. Dveh priznanih en tekmovalce ne more dobiti.

Plavalna sekcija S. K. Ilirije. Ker je ponovno odprlo zimsko kopališče, se opozarja članstvo, da se sigurno udeležuje treningov v zimskem kopališču, ker sicer ne bodo imeli ugodnosti v letnem kopališču. Odbor.

Službeno iz LNP. Drevo ob 19.30 seja k. o. — Na sejo se pozivajo: Verčnik Rone, Grafika, Boh Rudolf, Mladika, Razborenik Džaka, Hermes.

Naš neizmerno ljubljeni skrbni oče, stari oče, brat, stric in svak, gospod

Ivan Kuralt

industrijalec

nam je danes v 64. letu starosti umrl.

Ljubega očeta bomo spremili iz hiše žalosti dne 16. t. m. ob pol 4. uri popoldne na pokopališče v Domžale ter ga položili v grobnico poleg njegovih dragih.

Domžale, 14. marca 1937.

IVAN, sin; Marija, hčerka; Franc, brat, JOŽE SVETLIN, LOJZE KANC, zeta; JANEZEK, MAJDICA, LJUDMILCA, vnuk in vnukinja; ostalo sorodstvo.

A. Christl:

Spomini ekselence Muholovceva

Roman

»Mislite, da sta bila morebiti dva in da je drugi smuknil skozi vrata, ko ste vi planili proti oknu?« je Anthony zamišljeno nadaljeval. »Če je tako, bi moral biti ta drugi kdo izmed prebivalcev hiše. Nehote mislim na gospoda Fisha, ki pride popolnoma oblečen, ko sliši spodaj klice na pomoč —«

»Da, in na Isaaksteina, ki je ves hrup prespal,« je dodala Virginija. »To si je tudi težko misliti!«

»Pa Boris se mi zdi nekam čuden,« je menil Anthony. »Saj veste: sluga princa Mihe.«

»Vobče tu kar mrgoli sumljivih ljudi,« je rekla Virginija. »Tisti čudni Francoz se je že nekajkrat potikal po parku. Boje bi bilo, da je ostal višji nadzornik tu!«

»Vse se vrti okoli enega vprašanja,« je s podarkom rekel Anthony. »Namreč okoli tega, ali so malopridneži snoči našli, kar so iskali. Ako

niso našli, se bodo vrnili in sicer noč, kar bodo vedeli, da je Battia v Londonu. Čujte gospa Revelova, kaj, če bi se midva pa Eversleigh združili? Eversleigh in jaz se z vso previdnostjo skrivajo v posvetovalnici —«

»Jaz pa tudi,« je rekla Virginija odločno. »Ne, ne, nikar ne mislite, da se me boste otresli. Z vama sem! Drevo pojdejo zarotniki na stražo.«

Ko je bilo vse natanko dogovorjeno in je zvečer vse v gradu poleglo spat, so se zarotniki drug za drugim spzplazili po stopnjicah. Vsi trije so bili oboženi z električnimi žepnimi svetilkami, in Bill je imel v žepu samokres.

Anthony se je postavil v senco stare omare in — zaradi morebitnega drugega vlomila — uprl oči, namesto v steklena vrata, v težka hrastova, ki so vodila na hodnik. Virginija se je skrila ob nasprotni steni za neki oklep, in Bill si je izbral mesto zraven vrtnih vrat.

Minute so se daljšale v večnosti. Ura je udarila eno, pol dveh, nato dve in nazadnje pol treh. Anthonyja je že obhajalo prepričanje, da je bila njegova domneva napačna in da noč ne bo novega poizkusa.

A v tem se je mahoma vzravnal; vsi njegovi čuti so se napeli. Na terasi je bilo slišati korake. Potem je bilo spet precej časa vse tiho, dokler ni nekaj rahlo zapraskalo po steklenih vratih. Čez trenutek je ta šum utihnil, in steklena vrata so se počasi odprla. Moška postava je stopila v sobo.

Za hip je obstala, kakor da bi vlekla na uho, in delj ko minuto je trajalo, preden je neznanec prižgal žepno svetilko in spustil njen žarek po sobi. Očividno ni opazil ničesar nemavnega. Naši trije opazovalci se niso upali dihati.

Krenil je prav k tisti steni, ki je bil že minulo noč trkal po nji.

In tedaj je Billa mahoma oblila ledena zona. Začutil je, da bo moral kihati. Na divjem lovu po parku, premočenem od nočne rose, je bil izkupil nadoh, tako da je kihal že ves minuli dan. Zdaj se je na vse kriplje trudil, da bi premagal dražljaj. Krčevito je požiral, metal glavo vznak, zavijal oči kvišku in se stiskal za nos — vse zaman! Kihnil je.

Bil je pridružen, oviran, iznemogel kih — a vendarle strašen glas v grobni tišini tega prostora.

Tu je se je po bliskovito obrnil, in tisti mah je Anthony posvetil s svojo svetilko in planil nadenj. V naslednjem trenutku sta se krepko objeta valjala po tleh.

»Luč!« je zavpil Anthony.

Virginija je stala pripravljena pri stikalu. To pot ni odgovorilo. Takoj je bilo v sobi svetlo kakor o belem dnevu. Anthony je klečal na nasprotniku.

»Dajte, da vidimo, kdo ste, prijatelj,« je rekel in obrnil svojo žrtv. Bil je temnolasi, bradati tujec iz gostilnice.

»To pa bogme ni bilo slabo,« je rekel pohvalen

glas. Obilna postava višjega nadzornika Battia je stala na pragu odprtih vrat.

»Mislim sem, d ste v Londonu, gospod višji nadzornik,« je rekel Anthony.

»Tako?« se je ta nasmehnil. »Nu, dejal sem si, da ne bi škodilo, če bi me imeli za odsotnega.«

»Saj res ni škodilo,« je rekel Anthony in pogledal premaganega sovražnika.

V njegovo začudenje je izpreletel tujčovo lice nasmeh. »Ali smem vstati, gospoda?« je vprašal.

»Saj ste trije proti enemu.«

Anthony mu je pomagal na noge. Tujec si je popravljal suknjič in ovratnik ter bistro pogledal višje, ga nadzornika Battia.

»Ne zamerite,« je dejal, »kakor slišim, ste zastopnik Scotland Yarda?«

»Tako je,« je rekel Battia.

»Tedaj bi vam rad predložil svoja izkazila.«

Izvelel je nekaj papirjev in jih podal uradniku, hkratu pa obrnil zalek pri suknjiču ter pokazal nekaj, kar je bilo pod njim.

Battia je debelo pogledal, naglo preletel papirje z očmi in jih nato z vpludnim priklonom vrnil lastniku.

»Zal mi je, da so vas tako trdo prišli,« je rekel. »A to si morate sami pripisati.« To rekoči se je obrnil k ostalim, ki so začudeno poslušali.

»Predstavljam vam tovariša, ki smo ga že nekaj časa pričakovali,« je dejal. »Monsieur Lemoine od pariške policije.«

KADET-BOX

Naša velika spomladanska akcija traja zelo kratek čas!

= din 99.-

Izkoristite priliko!

Ta praktični KADET-BOX foto-aparat obenem s tremi ISOCHROM filmi, dobite pri vsakem fototrgovcu.

Naša velika spomladanska akcija traja zelo kratek čas!

Izkoristite priliko!

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din, davok 8 Din, za sifro ali jaganje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zastopnika

za prodajo, se ok. Državne razredne jote, je izkomo — pod ugodnim, poveč. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »66«. 107-1

Vrtnarskega

pomočnika dobrega in poštenega potrebuje. Očrtje s prenosom referenc poslati žetiska Plovitba A. D. Kotor. 4662-1

Hlapca

pridnega, treznega, poštenega, za takojšen nastop za silašitje sprejme trgovca Franjo Šuper Hraščak, Javiti se je osebo takoj. 5088-1

Krojaškega

pomočnika prvovrstnega sprejme salon Šilbar, Resljeva c. 8. 5330-1

Prodajalka

popolnoma izveščana v trgovini z meš. blagom dobi takoj mesto. Ponudbe poslati na Petar Panjan Hraščak. 5276-1

Brivskega

pomočnika dobrega sprejem v stalno službo za takoj. Pavle Bešič, brivski salon Ljubljanska c. 114. Kočevje. 5274-1

Skladničnika

perfektnega zmožnega tudi pisarniških del s primerno krevčjo sprejem takoj v Ljubljani. Plača po dogovoru. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Korekten«. 5305-1

Poštenega delavca

kateri je navajen konj takoj sprejemam. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Treznost«. 5294-1

Krojaškega

pomočnika sprejemam. Naslov v vseh posl. Jutra. 5282-1

Službe išče

Beseda 1 Din, davok 8 Din, za sifro ali jaganje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Manufakturnist

star 29 let, vojaščin prosti, agilen, pošten, pošten 2 let pomočniške prakse, neporočen, vešč slov. in nemšč. Jezika z la referencomi želi premestitev. Ponudbe prosj na og. odd. Jutra pod »Saurjen manufakturnist«. 5294-2

Mesarski pomočnik

z mojim izpitom želi službo pri boljšem podjetju. Naslov v vseh posl. Jutra. 5281-2

Kemik

z dolgoletno tovarniško prakso želi službo v kemičnem podjetju. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »66«. 5292-2

Absolvent

vinarske in sadjarske šole s dolgoletno prakso, želi službo v kmetijski ali sadjarski vrtinariji ali kaj sličnega. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Veščake«. 5291-2

Vajenci (ke)

sprejme trgovina s koloni in šivalnimi stroji. Nova trgovina—Tirševa 36. 5303-41

Pouk

Nemško konverzациjo želim v zamenj. Nudim se bohrvaščino. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Berktinas«. 5296-4

Prodaj

Beseda 1 Din, davok 8 Din, za sifro ali jaganje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lučice

(arpadžki) okrogje in po dolgovate najceneje pošiljamo franko Kovac Balint, Novi Sad. 4424-6

10.000 parov

nogavic ženskih in moških odprodajamo po zelo nizkih cenah. »ZORA, Ljubljana, Miklošičeva 30. Ugodno za trgovce ker s' s' našimi odprodajnimi cenami povečajo za sužek. Na zalogi imamo tudi 10.000 parov nogavic. 4245-6

Španski bežeg

50 velikih grmov poceni naprodaj. Stančičeva 1 pri-tilje. 5266-6

Registr. blagajno

ima naprodaj kupi ali vzame v račun večjo Wertheimerovo ali ognjenovo omaro Kmetijska družba—Novi trg 3. 5266-6

Pridelki

Štajerske orehe prvovrstne, s tanko lupino po Din 4.75 nudim Oskar Marč, Pučj. 5027-33

Kupim

Sokolsko društvo v Metliki bi kupilo večjo zbirko knjig. Prosojence pošljite v Metliki in Zvezo slovenskih zadrug v Ljubljani. Nujna ponudba na Soko Metlika. 5272-7

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah CERNE - juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 1. 10-20

Kapital

Hranilne knjižice Nakup in prodajo vseh denarnih sredstev izpolnjujem po najvišji ceni in na svoj gotovini! Alojzij Planinšek Ljubljana, Beethovnova ul. 1. 33-10. 39-16

Posojila

dajamo v gotovini in blagovnih bonih »Hermes«. Informacije: Tavčarjeva 2. 87-16

Družabnico

z primerno gotovino iščem za hoteleško obrt. Cenj. ponudbe na og. odd. Jutra pod »Sodelovanje 1937«. 5280-16

Dražbe

V Mariboru je naprodaj v Franciskanški ulici št. 17. stelača, in razni sestavi deli za avto »Adler«, dalje na Aleksandrovi cesti št. 31 dve starodavni oljnatii sliki, železna blagajna, pisalna miza in dva pisalna stroja. Predmeti so naprodaj pod roko, torej po ugodni ceni in v čim se kupci najhitreje. Več se kaže pri izvršitveni ogledu arektno sodišča v Mariboru in pisarni dr. Rapce Josipa, advokata, Maribor. 5290-32

Lokali

Trgovino z mešanim blagom na zelo prometnem kraju, priključenim Ljubljani, dam v najem. Priprava tudi za drugo obrt. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Možen velik promet«. 5010-19

Posest

Beseda 1 Din, davok 8 Din, za sifro ali jaganje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Večje število parcel

kompleksno, posest, gor. dor. trgovski in stanovanjski sliki bi se vili ima naprodaj gradbeni strokovnjak izbrateni posredovalce Ku-naver, Ludvik Cesta 30. okt. št. 6. Telefon 27-38. Pooblaščen graditelj in sodni čenilaz za navete brezplačno ne razpolaga. 69-20

Razgledno stavišče

za weekend-hišico prodam Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Blizu Vintgarja«. 5279-30

Gostilniško

posestvo s obratom 250 hl vina v Ljubljani prodam. Potrebni 500.000. Informacije (bros posredovalcev) Bršič, Goepsovetka 4. 5264-30

PRINAŠAMO VAM najnovejše kroje v damski in moški konfekciji za leto 1937!

„S O K O“ obleke

LJUBLJANA, MARIBOR, CELJE, KRANJ, JESENICE, MURSKA SOBOTA, LITJA.

Otročje obleke po najnižjih cenah!

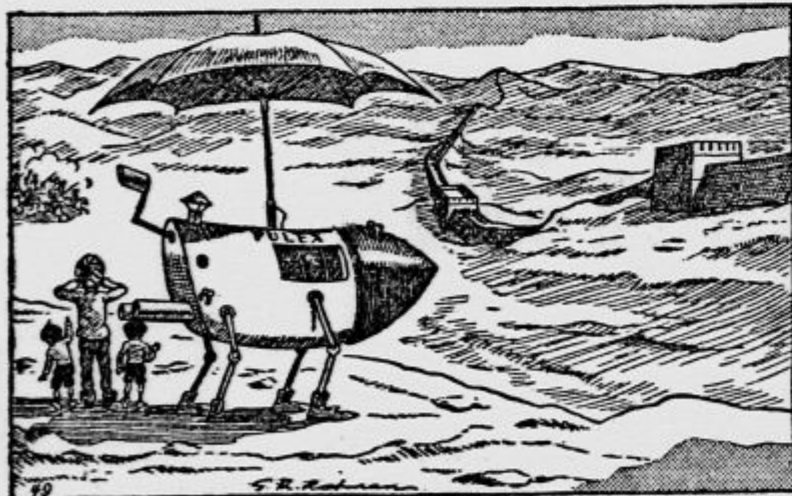
Moške obleke od Din 160.— naprej!

Damski plašči od Din 170.— naprej

Moške obleke od Din 160.— naprej!

Damski plašči od Din 170.— naprej

G. Th. Rotman:
Profesor Bizgec gre na potovanje okoli sveta

49

Potem so spravili »Pulexa« spet na breg svete reke. V mestu je bila, hvala Bogu, tovarna razstreliva, kjer si je profesor Bizgec omislil novo zalogo. To seveda ni šlo kar tako, ampak šele, ko je pokazal priporočilno pismo gospoda vojnega ministra, v katerem je bilo rečeno, da ni nevaren boljše, temveč učenjak, ki potuje v znanstvene namene.

Kmalu je »Pulexa« spet odskakal; čez nekaj ur se je že bližal velikemu Kitajskemu zidu. Tik pod vnanjo stranjo zidu je sedel v puščavi na pesek. Komaj je pa profesor z Mikcem in Pikcem zlezl iz letala, so opazili tolpo kitajskih razbojnikov, ki je v skok drevila proti njim.

Občutila sem hude bolečine v nogi...

Obuti sem morala copate, kadar sem šla na trg

Ljudje so se mi smejali, ko so me videli. Imela sem kurja očesa in trdo kožo, noga pa je bila otekla in tako me je bolela, da nisem mogla obuti čevljev. Samo oni, ki je isto pretrpel kakor jaz, lahko razume moje veselje, ko sem našla enostaven in lahek način, da se rešim vseh teh muk. Neka prijateljica mi je pripovedovala o sijajnem učinku kisikove kopeli s Saltrat Rodellom. Poizkusila sem to in po treh minutah so popolnoma izginila vnetja in otekline, kurja očesa pa so se omehčala v toliki meri, da sem jih lahko odstranila s koreninami vred. Sedaj spet nosim lepe in elegantne čevlje in ves dan lahko hodim brez vseh težav. Saltrat Rodell se prodaja po ugodni ceni v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Modni kamgarni športni ševijot

z a l i n e o b l e k e

Velika izbira ugodne cene

R. MIKLAUC
2. Ljubljana
Ljubljanska ul.
Pred škofovo 8

Med mestom in deželo posreduje »Jutro« mali oglašnik

ZAHVALA

Ob prebriski izgubi našega dobrega in nepozabnega soproga, očeta in starega očeta, gospoda

ANTONA SILA

se najiskrenejše zahvaljujemo za vse izraze sočutja. Prav posebno zahvalo smo dolžni vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem prijateljem in znancem, ki so pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti. Maša zadušnica se bo darovala v farni cerkvi Sv. Petra 18. t. m. ob 7.30 uri.

LJUBLJANA, dne 15. marca 1937.

ZALUJOČI OSTALI

Zahvala

Ob smrti dragega brata in strica, gospoda

JANEZA LEVCA

SOLSKEGA RAVNATELJA V POKOJU

se najlepše zahvaljujemo za cvetje in številno spremstvo pri pogrebu.

Posebno zahvalo izrekamo, za lepo počastitev spomina umrlega upravitelstvu in učitelstvu pomožne šole, ravnateljstvu orglarske šole za lepo petje ter č. sestram Zavetišča sv. Jožefa za požrtvovalno bolniško postrežbo.

LJUBLJANA, 14. marca 1937.

ZALUJOČI SORODNIKI

ZAHVALA

Ker nam je nemogoče vsakemu posamezniku se posebej zahvaliti za izkazano sočutje ob naši težki izgubi, izrekamo tem potom vsem najiskrenejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo g. dr. Silanu za njegovo požrtvovalnost, ki jo je izkazal našemu pokojniku, kakor tudi g. kanoniku Pavlu Žagerju za njegove tolažilne besede, prečastiti duhovščini iz Vitanja in Dobrne za spremstvo, g. županu Marku Krajncu, poveljniku gasil. društva g. Ernestu Tischlerju in g. županu iz Konjic za lepe poslovilne nagovore našemu nepozabnemu pokojniku.

Vsem drugim društvom iz bližnje in daljne okolice iskrena hvala.

Rodbine: HOFBAUER-PIKL.